

LUCEAFĂRUL

CULTURAL-SOCIAL

MURNU

Inscris sub Nr. 188/1938 la Tribunalul Sibiu

**REVISTĂ PENTRU PROPĂȘIRE CULTURALĂ
ȘI ARMONIE SOCIALĂ**

Director: IOAN N. CIOLAN

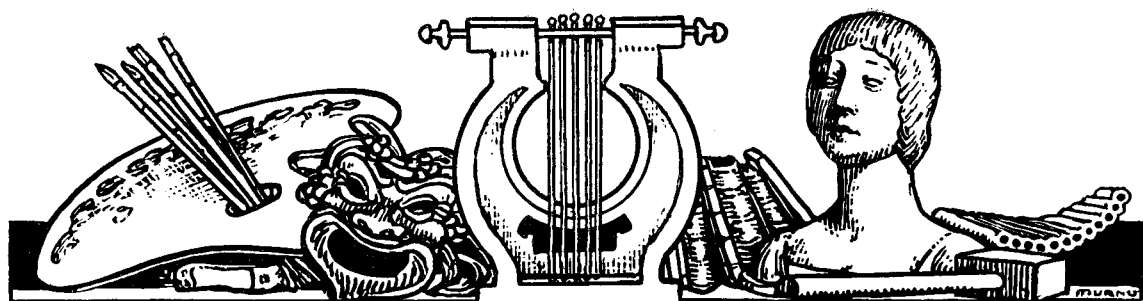
Redactor: PETRU OLARIU

**APARE LUNAR SUB AUSPICILE ASOCIAȚIEI
INVĂȚĂTORILOR DIN JUDEȚUL SIBIU**

Anul V • Oct.—Dec. 1938 • No. 8—10

SIBIU, LA 15 DECEMBRIE 1938

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: SIBIU, STRADA GH. LAZĂR No. 21

LITERATURA ȘI ARTA

Sus în slava cerului

Sus în slava cerului,
 Florile dalbe lemn de măr...
 Șade maica Domnului
 Florile dalbe lemn de măr
 Și se'nchină și suspină,
 Florile dalbe lemn de măr...

(se repetă după fiecare vers)

Și vin îngerii și-o'ntreabă:
 „De ce plângi măicuță dragă?

O prea dulce împărăteasă,
 Pentru ce te tot închini?“
 „Eu mă'nchin și ochi-mi plâng
 Pentru cei de pe pământ,
 C'au lăsat tot ce-au avut,
 Legea 'n seamă n'au ținut,
 Fiului meu nu slujesc
 Și scriptura părăsesc.

Din colecția: I. Albescu

Colind de Ajun

Au pornit colindu 'n seară:
Fulgii albi din cer,
Cu steluțe și brățară
Să le-aștearnă 'n ger.

După ei copiii 'ndată
Cu căciuli de miel,
Țin colindu la vreo poartă:
„Lerui Doamne ler“

Intră toții într'o casă
Mare de boer,
Noaptea 'n urma lor se lasă
Vânăta de ger.

Satu 'ntreg pare o taină
Plină de mister;
Bolta cerului o haină
De-un argint și giuvaer.

Chiar și îngerii prin tinda
Înaltului cer
Și-au pornit sfioși colinda:
„Lerui Doamne, ler“.

Toți primesc câte un dar
Dela Moș-Ajun,
Iar de ducă strigă rar:
„Bună-seara lui Crăciun“

Ion Hămbășian
invățător

In genunchi

Liniște, pe care mereu te caut și căreia clipele cele mai sfinte ți le închin, sorbindu-ți parfumul înmiresmat de florile visului, în care am clădit altarul cu inima mea.

Neprihănirea ta stoarce plânsul meu, iar depărtarea ta îmi chinuește năzuința spre tine.

Binecuvântat fie lăcașul tău și sfântă înălțimea ta.

Scoboară din imensitatea nesfârșitului pe o rază de lumină și adu dimineața cu zorile ei peste oboseala și scârba mea, închide-mi ochii durerii și blagoslovește cu harul tău dorința mea spre înaltul puterii; indoaie-mi genunchii păcatelor și fă să înțeleagă inima mea vocea lui Dumnezeu.

Izvorul tămăduirii lipsurilor mele numai tu ești, — liniște, care trăești în faptul luminii și 'n lacrima dorului.

Desleagă-mi limba spre închinare și întărește răbdarea mea, că numai tu, — cristal pur și sinteza darurilor, — străjuești peste

nădejtile mele, despici întunericul meu făcându-mă să întrezăresc stingerea din apocalips.

Adoarme ispita din mine, scoboară-o jos în lumea plumbului; încălzește-mi sloii inimii și dă-mi împreunarea de laudă a mâinilor. Desnoadă-mi limba și-mi îndulcește glasul să cânte depărtarea ta, iar sufletului meu îi pică din nemurirea albastră a lanului tău, ca, în clipa prăbușirii și stingerii nimicului, să simt înălțimea ta, puterea ta, vieța ta. Parfumul și muzica serafică a raiului tău, să-mi mângăie urechea, să-mi închidă rănila și să stingă pentru totdeauna svâcnirile spre marea nesfârșită a bogăției tale.

Liniște, duhovnicul singurătăților mele, foc sacru în care-mi trăesc nădejtile și dau frâu visurilor...

Lumină... lumină...

Lumină lină...

I. P. Tămășelu.

Dascălul

Bătrânule dascăl, apostol credincios,
Mândria anilor pe care îi numeri,
De unde cobori atât de sfios,
Cu păru-albit și dat peste umeri?

Vrednice dascăl, slovă de aur și strană
Sufletul tău curat, în vremi de robie și jug
Era drum de lumină și hrană
Pe care-atât de darnic, o împărțeau din belșug.

Ce adevăruri îți'ntorc drumu'napoi,
Ori vrei să ne dumirești cu vreun sfat,
De calci așa blând printre noi
Cu-acelaș senin pe frunte 'ncrustat?

Când neamul ingenunchea sub călcâi,
Îngălbineai ca fila din evanghelii bătrâne
Și tu erai cel dintâi,
Care aprindeai flacăra zilei de mâine.

Crainici pâlmași ai munților suri
Crescuți sub privirea ta blândă,
Te petreceau atunci sub lanțuri
Pe drumul din Vaț, spre osândă.

In școala ta, cinstit cărturar,
Din rânduri ascunse de bănci,
S'au ascuțit cele dintâi lănci
Cari au ctitorit României altar.

De ce îți sărută lacrimile obraji
Când vremea te gărește de bine?
Ori poate vezi cum urmașii
Pășesc pe-aceeași dără trasă de tine?

Ioan Hămbășan, învățător
Ciupar—Râul-Sadului

Așchii din suflet

Sufletul imi este trist. Și inima-mi svâcnește
[mereu ...
Amurgul stă la pândă... și suspină...
Tristețea-mi înlănțuește întreaga ființă și
[capu-mi greu se lasă 'n mâinile-mi de
[lut. Iar glusu-mi mort se'nchide ca'n
[mormânt.
O! Doamne... Și totul în față imi pare un
[mistic decor... Sunt ca'ntr'o cetate
[pustielnică.

Vieța mi-e numai chin și durere...
Dincolo de veșnicie surâde fericirea.
Vieța sburdă în lumea eterică —
Suflete... O! du-te sus și pleacă-te în fața
[lui Isus.
Iar gândul... gândul... să-l îngrop în ne-
[gura inconștientului și să sugrum în
[mine durerea ce mă ispitește...

Georgius Mihai Popescu
Craiova

Din suflet de toamnă...

Cerul s'a cernit, acoperindu-și veselul senin cu nouri grii, negrii și cenușii. Din înălțimi infinite, un vânt rece și furtunos, suflă răscolind praful și frunzele de pe șerpuitoarele poteci, iar pe ici, pe colo, câte-o pasere cu aripioarele întinse și cu ochii tulburați și pierduți spre întinsele zări, e purtată de forțele nevăzute ale vântului, ca o arătare basmatică, spre orizonturi neștiute.

Suflul și desamăgirea toamnei, le-a cuprins pe toate; duhul negru al morții le-a prins într'un dans macabru, trecându-le pe rând, din regatul ființei, în cel mohorit al eternei tăceri...

O petală palidă de ultim trandafir, o frunză ca o lacrimă de sânge, mi-se opresc una după alta în fereastra camerei, aducându-mi trista solie a deșertăciunii existenței. Fiorul toamnei cu sinistrul ei cântec, mi-a pătruns făptura până în cele mai adânci fibre.

Gândurile îmi năpădesc în creier tot mai des, în timp ce amintirile-mi secundate de regretul multor clipe încătușate de plăcute desmierdări din trecut, îmi bat mereu la poarta conștiinței. Fără să fiu stăpân pe amintirile cari îmi curg ca un izvor bogat în ape și cari tot mai mult mă subjugă — vrerea mea stă pasivă în fața lor, în aceste zile cu ochi tulburi de ceața care le îmbracă și cu frunze palide fluturânde în vânt și pe cărări cuprinse de tăcerea neființei. Căci într'adevăr, sufletu-mi în imaterialitatea-i immanentă, își impune oricând superioritatea-i predominantă, în fața oricărui cadru material, mai ales în aceste zile cu trist cântec de toamnă...

Monotonia care le însoțește de obicei, mă face întotdeauna să mă gândesc și mai mult, la deșertăciunea existenței noastre materiale și la visul nostru pământean, pe care îl numim vieață. Stau la fereastra camerei mele și primesc toamna în suflet și în cugetul meu. Și cu cât îmi deschid cămăruile sufletului mai mult — spre a-mi pătrunde simfoniile toamnei în cuprinsul lor — cu atât mai mult regretul privitor la sfârșitul trecerei mele prin cele două dimensiuni universale, spațiu și

timp, mă cutremură amar, mânându-mi gândurile pe căile unei mai adânci pătrunderi a existenței și în deosebi a neexistenței.

Acum când nemiloasa și hidoasa moarte, răspândită de toamnă, își mângâie cu sărutu-i amar câte-o frunză palidă ca fața unui mucenic, apucând cu ea în goană nebună pe la fereastra mea, mi-se nasc în creier, clare ca bătaia unui ceasornic, următoarele întrebări: „De ce atâta ușurătate în chibzuirea pașilor noștri, în această existență materială? Oare numai materiei să-i acordăm drepturile de preocupare cotidiană, în timp ce manifestările sufletești să le credem o demnă ironie a vremurilor de acum?”... Și fără multă stăruință, gândurile mele alunecă în aceste clipe, în cari melodiile toamnei sună prea sinistru prin frunzele veștejite, la tine, Bactriana, care printr'o șubredă chibzuire a vieții, n'ai știut să deslegi enigma unui suflet în care sălășluia bunătatea și adevărul, podoabe mărețe și alcătuitoare numai de rod bun, pentru întreaga ta ființă.

Gânduri înșelătoare hrănite din dorinți egoiste și fugare, ți-au abătut pașii de pe cărările adevărului etern, pe acelea cercetate de nestatornice plăceri mincinoase.

Mult este condamnată o ființă în fața căreia se aprinde lumina strălucitoare a adevărului divin, iar ea o stinge spre a se putea adâncii mai mult, în noaptea ușuraticelor și mult regretatelor plăceri.

Dintr'o trăire exactă și fără păcatul uitării de sine, în aceste clipe în care dureroasele melodii ale toamnei m'au pătruns adânc, stăruitor te întreb și te sfătuiesc totodată:

„De ce ai alungat revărsatul zorilor de primăvară, care se strecura gîngăș pe poteci neumbrate, spre sufletul tău, pentru visurile triste și crude, asemenea celor de toamnă? Pentru ce n'ai știut talmăci prin virtutea simțămintelor, marele mister al unui suflet?”...

Bactriana!... Scoate-ți învățătură din acel umblet nesigur al tău, mai devreme, până nu te va stăpâni târziul!...

Pentru a putea pătrunde în tainița unui suflet curat, trebuie mai întâiu, să-ți cunoști propriul suflet, spre a te ajuta în acest mod, la cunoașterea unui adevăr fundamental, cu o puțină de-a străbate cu înțelegerea, peste un domeniu cât mai extins. Invață să cunoști marele punct al unității existent în suflet. Deosebește toate dorințele și impulsurile egoiste cari bătând la poarta sufletului tău, îți vor tulbura înțelegerea curată. Încearcă întotdeauna să treci din granițele strâmtei materii, în acelea ale infinitului sufletesc, putând astfel, să atingi supremul scop, care ne deosebește pe unii de ceilalți.

Și, dacă acum, ca și altă dată, te vor stăpâni prea mult preocupările de ordin lumesc, lăsând în uitare largul imperiu sufletesc, adevăr nestrămutat îți zic ție: „Inchide prăpastia ce se deschide în adâncul ființei tale.

Inchide-o cu nădejdea în mila Tatălui. Și inima nu-ți va fi pustie. Va înflori în gânduri de lumină”.

Nu-ți împodobi sufletul cu imagini „izvoirite pin simțurile bulgărului” ci, caută cu sârguință să ți-l înzestreză cu cele veșnice, făurite de chibzuința adevărată și sfântă.

Numai pe aceste cărări mergând, vei găsi suprema fericire și putând cu deplină tărie, ocoli durerea sufletului, amestecată cu recrete târzii.

.....

În timp ce mă frământă aceste gânduri, toamna își toarce mai departe caierul morții, secondată de sarcasticul șuerat al vântului, semănând pe toate cărările, plâns și nefeință...

Încetul, pe încetul, lumina zilei se departă, pogorându-se umbrele inserării cari mă învăluie, ca în giulgiul celei din urmă călătorii pământene, în vreme ce sufletu-mi îngreuiat de atâta toamnă și adâncă tristeță, își cere purificarea durerilor, prin odihna înaltului sacrificiu...

Prof. Gh. I. Manițiu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jean Richepin:

Noemvrie

*Cerul: sur și greu.
Pe pământul gol
Neaua cade'n stol:
Ca'n sufletul meu.*

*Ceață, vânt mereu.
Ultimele foi
Cad pe cale, moi:
Ca norocul meu.*

*Rece: iarnă grea.
Sturzi și rândunici
Au plecat de-aici:
Ca și draga mea.*

trad. J. V. Spiridon

Din vol. „Les Caresses”.

Învățământ - Educație

Metoda Decroly

„Interesul este stăvilarul care deschide rezervorul atenției și o orientează, este stimulul care pune în mișcare energia nervoasă”.

Dr. DECROLY.

Școala veche bazată pe tradiționalism pune în primul plan instrucția iar scopul educativ formulat se atingea prea puțin. Nu ținea seamă de individualitatea școlarului; puțin îl interesa pe dascălul care avea un scop bine determinat, de a sfârși un program stabilit și acela după interesul și ideea adulților sau oamenilor de specialitate ce stimau mai mult știința decât sufletul copilului.

Datele pozitive la care au ajuns experimentările psihologice, au stabilit că copilul nu este un om în miniatură, ci o ființă cu totul aparte, care are individualitate proprie și că în primul rând trebuie să trăiască în prezent.

„Oamenilor fiți umani cu copiii, cu toate vârstele, în așa fel că oricând i-ar chema Dumnezeu la sine, ei să fi simțit că au trăit” spune pedagogul Rousseau.

Această cerință pedagogică nu s'a putut realiza complect nici azi.

În secolul al XX-lea, oamenii au început a se preocupa de studiul copilului, a-i face pe cât se poate o școală potrivită interesului său, unde să se respecte natura cu toată potențialitatea sa, spre a se desvolta cât mai armonios.

Copilul trebuie să fie centrul școlii și nu cartea și profesorul, cum era și este în școala veche.

O largă preocupare de viața și individualitatea copilului se vede în școlile Dalton, Winnetka, Manheim și întreaga lume pedagogică e preocupată azi de viața copilului, pe care o doresc mai bună ca pe a înaintașilor săi, mai perfectă și mai ușoară, mai naturală.

În acest scop s'au creat diferite școli spre a transforma metodele învățământului.

Școala D-nei M. Montessori, Cecile Reddie, Demolins, Hermann Lietz și mai ales a lui Decroly în Belgia, sunt adevărate laboratoare de unde radiază sistemele noi.

O școală numai atunci își atinge scopul, când se pleacă la înțelegerea copilului, când ține socoteală de aspirațiile lui, de interesul lui.

Plato, Rousseau, Kant, Herbart au arătat rolul interesului în educație. Acela însă care a întemeiat adevărata școală bazată pe interes, a fost Dr. Decroly, prin așa numita: „metoda centrelor de interes” sau „methode de vje”. În școala sa, programa de studii trebuie să fie în legătură cu sufletul copilului, cu existența și interesul vieții lui, deci străduința de a aduna totul în jurul ideii centrale, timp de o zi, o săptămână sau o lună.

Origina acestei metode o găsim la Comenius.

„In școală se studiază separat: Geografia, Botanica, Zoologia, Mineralogia, etc. Dar ne întrebăm: cutare animal sau plantă, nu trăește alături de anumite minerale într'un mediu geografic? Pentru ce atunci să nu le studiem în mediul lor natural, alături de toate ce le înconjoară?”.

Metoda Decroly are de scop a învăța pe copil vieța din viață, respectând dreptul copilăriei, individualizând învățământul bazat pe psihologie.

Școlii vechi, fără coeziune între diferitele activități, cu scopuri și subiecte diferite, fără a ține socoteală de procesul cugetării și a capacității de asimilare a majorității copiilor, Dr. Decroly îi opune un program de idei asociate, cu o cantitate de cunoștințe apropiată gradului de dezvoltare a copilului, dând preferința metodei intuitive, active și efort personal, favorizează ocupațiile manuale, ține cont de toate influențele ce au urmări asupra dezvoltării copilului, pe care-l respectă prin individualizarea învățământului.

Programul de studiat se fixează în anumite centre de interes ținând socoteala de necesitatea ce dă naștere centrului respectiv.

La studierea unui centru de interes trebuie să se țină socoteală de 3 mari momente psihologice:

1. Observațiunea. 2. Asocierea și 3. Expresia.

Observațiunea, e momentul când se observă tot ce e în legătură cu centrul de studiat, ocazional și direct, explicându se diferite fenomene, întrebuițarea materiei din centrul studiat, operațiuni aritmetice, colecționări de materiale.

Asociația, e momentul când se face legătura între cele observate și clasificarea pieselor adunate.

Asociind în timp studiem istoria, iar în spațiu geografia.

Expresia, este exteriorizarea celor studiate. Expresia concretă se manifestă prin lucrări manuale, modelaj, cartonaș, desen, mimică, gimnastică, grădina școlară, tot ce e posibil în legătură cu acel centru. Expresia abstractă, cuprinde lectură, poezii,

compuneri, cântece, ortografie, gimnastică, morală, igienă etc.

Pe lângă aceea că școala este înzestrată cu tot materialul necesar, aquarii, cotețe pentru epuri, cobai și alte instalațiuni spre a se desvolta, viermi, pești, broaște, melci, diferite plante, pentru ca elevii să vadă în mod intuitiv și să urmărească diferitele etape ale dezvoltării vieții, în tot timpul cât se studiază centrul propus, se fac 2—3 excursii în natură pe săptămână, vizite la fabricile și atelierile, magazinele și depozitele ce sunt în legătură cu centrul de studiat, observând, colecționând material ce la școală va fi clasificat, formând astfel singuri muzeul școlar, lucrează obiectele în miniatură, fac compoziții și țin mici conferințe cu teme inspirate din centrul ales.

I se pune elevului natura în față, nu tablouri ori vorbe, căci natura nu-i abstractă și nici singură, ci un tot complex și sintetic.

Școala Dr. Decroly, este condusă de elevi prin autoguvernare. Ea este o adevărată comunitate unde elevii colaborează unii cu alții, se ajută între ei, disciplina este liberă și voită, făcând pe elev să înțeleagă mai bine viața socială la care este chemat să ia parte, pentru care trebuie să lucreze și pe care va trebui să o ridice. — În acest fel se naște în sufletul copilului ideea de societate, responsabilitatea și tăria de caracter.

Școala activă și bazată pe psihologie a Dr. Decroly, a abandonat sistemul certificatelor școlare cu note, dând în schimb un potret psihologic ce corespunde școlarului, descriind amănunțit felul cum se comportă în cele 3 momente psihologice amintite. Plecând dela convingerea că copilului îi e mai pe înțeles întregul decât partea, Dr. Decroly este inventatorul unui nou metod de scris-citit, preconizat mai întâi pentru a-normali și experimentat apoi în școala sa de normali din Str. Ermitage, Bruxelles.

El începe cititul dela idei, propozițiuni scurte și cuprinde mai multe stadii:

Stadiul I. Dacă la începutul anului școlar studiază centrul de interes: „fructele”, se dă ordine în legătură cu acest centru:

Adu-mi para!

Pune para pe masă! etc.

Aceste ordine se scriu pe pancarde mari și se expun în fața copiilor, până ce le recunosc și când execută ordinele scrise, însemnează că știu citi.

După vreo 15 zile se pun alte pancarde cu numele diferitelor obiecte din clasă și se înmulțesc treptat. La fel se procedează și cu numele elevilor. Când și acestea sunt recunoscute, se trece la

Stadiul II, când se introduc jocurile Decroly.

I. Pe un carton sunt atârinate 20 de jucării ce poartă fiecare etichetă cu numele ei, copilul se uită la ea, o scoate, o citește și o pune la loc.

II. Pe un carton se desenează 12 fructe și sub fiecare desen se află scris numele său. Aceste nume însă se află într'un plic separat. Copilul scoate cartonașe și le așează pe modelul scris.

III. În cutioare de chibrituri se pun diferite lucruri în legătură cu centrul studiat. Numele conținutului se află scris pe eticheta capacului.

La început copilul desface 2—3 capace și le amestecă, apoi le așează la loc. Spre a le așeza corect, e nevoit să citească eticheta de pe capac. — Pe măsura progresului se înmulțesc aceste cutioare.

Stadiul III. După câteva săptămâni se rezumă în caietul de observații mici propozițiuni însoțite de deseme.

Acum se creează alt joc. — Pe cartoane sunt desenate mici scene familiare și sub desen se scrie o scurtă-propozițiune care exprimă desenul.

Numărul jocurilor de acest fel e nelimitat și foarte variat. Incet, copilul citește și începe să scrie, mai întâi copiind scrisul, ca un simplu desen, apoi înțelegându-l.

Stadiul IV. În acest stadiu se scriu diferite propozițiuni pe tablă, se expun vederii copiilor apoi se șterg, iar ei sunt puși să scrie din memorie propozițiunea ce au citit.

Când elevii disting bine literile scrise de mână se începe citirea cu literile imprimare. Asocierea între ele se face în câteva zile,

comparând un text, după care urmează copierea lui cu caracter imprimat și de mână.

Din acest moment elevii își fac singuri cărți, imprimând texte pe foi volante și multiplicându-le la mașină, pe care le lipesc în caietul de lucru sub diferite imagini, ori desenează, inspirați de acel text. Se obține un lucru original și copiii răsfoesc cu plăcere caietele scrise de ei. — Se pun în mâna copiilor ziare și reviste special tipărite, pentru ei, așa că nu întârzie a citi curent și expresiv, iar rezultatul este cu mult mai mare, fără atâtea eforturi, în comparație cu alte metode.

Din studierea metodei centrelor de interes și a metodei scris-cititului ideo-vizuală, a Dr. Decroly, conchidem următoarele:

Este o metodă bazată pe experiență, pe temeuri psihologice cu caracter de familiaritate în scopul de a învăța cele necesare vieții prin viață.

Studiindu-se totul în natură și o anumită chestiune pe toate laturile, în conformitate cu interesul copilului, cunoștințele nu se predă, ci elevii câștigă aceste cunoștințe ca rezultat al observației și activității lor.

Pentru aplicarea integrală a acestei metode e necesară o pregătire specială a corpului didactic, elevi puțini într'o clasă, școli prevăzute cu tot ce e necesar, suflet și spirit inventiv.

Această metodă continuă să fie experimentată în școlile din Belgia, la Institutul „Jean Jacques Rousseau” și pe măsura rezultatelor se introduce și în alte țări.

Principiile sale se află în largă măsură în noua programă analitică a școlii românești și numai atunci o vom înțelege, când cunoaștem aceste principii.

Este programa cea mai complectă, care ține pas cu vremea și nouile orientări pedagogice, adaptată nevoilor școlii și în conformitate cu aspirațiunile poporului nostru, în cadrul noii idei de stat.

Nu dărâmă nimic, ci păstrează tot ce s'a dovedit bun până acum, însă pune în primul rând educația și apoi instrucția, în opoziție cu vechile programe, care cereau cât mai multe cunoștințe.

Capacitatea unui om nu depinde în primul rând de mulțimea noțiunilor ce posedă, ci de temeinicia acestor noțiuni, de felul cum sunt interpretate și aplicate în viață. Ea cere suflete formate și nu capete mobilate.

Aplicarea ei, natural, va întâmpina multe greutăți, Vom înlătura însă rutina de până

acum, căci nu e vorba de comoditatea noastră, ci de viitorul unui neam, care va exista și va fi așa cum noi îl vom crește. Acest viitor trebuie să ne preocupe și în apostolatul nostru să ne fie steaua călăuzitoare.

Ioan Burducea

rev. școlar.

Educație și cultivare

Dr. Nic. Balcă.

(Continuare).

Și-acum se pune întrebarea, dacă s'a schimbat ceva în concepția organică de mai sus? Nimic nu s'a schimbat în exteriorul organismului: e acelaș popor, aceeași comunitate ca totalitatea acelor care sunt legați de aceeași glie, prin același sânge și aceeași limbă, dar acum această totalitate se reoglindește în conștiința fiecărui mădular al ei; și înșii au rămas aceeași cu aceleași puteri organice ale trupului, sufletului și spiritului, numai cât acum aceștia se simt legați prin căldura aceleiași iubiri, ba chiar și raportul organic dintre popor — ca obârșia întregii noastre existențe — și mădularele lui au rămas aceleași. Dar în întregul poporului luminează o nouă și neprecupețită lumină, iar în sufletul inșilor o nouă credință care fac ca poporul ca realitate organică să fie transformat într'o comunitate politică veritabilă. Și abia acum putem spune că poporul e o realitate omenească. Pentrucă abia acum legătura naturală a sângelui și a glii se poate transforma în destin istoric, raporturile organice ale sexelor se transformă în iubire și izvor de viață, iar raporturile dintre oameni devin năzuință spre jertfelnicie pentru binele deaproapelui. Toate acestea sunt posibile numai grație acestei lumini care se sălășluiește în aceste date organice și le transformă în indatoriri și răspunderi știute. Poporul ca putere creatoare, care poartă în sine și produce din sine viața omenească, așa dar, poporul ca o comunitate de viață împreună cu toate cele-

lelalte forme ale comunității, sunt numai fundamente purtătoare ale unei vieți mult mai superioare. Ele își primesc sensul și însemnătatea lor omenească abia prin actul răspunderii, căci prin acest act omul recunoaște acele forme și se hotărăște pentru ele. Și tocmai în această hotărâre se întâmplă minunea renașterii omului dintr'o ființă organică într'o existență omenească. Omul se naște ca o ființă organică, el crește în legăturile vieții și se integrează grație cultivării în întregul supraordonat. Dar cu aceasta omul nu e încă om în adevăratul sens al cuvântului. El e aceasta abia acolo unde se știe răspunzător și unde se hotărăște plin de răspundere, pentrucă libertatea e caracteristica cea mai ființială a existenței omenești. Vieța omenească e o viață trăită în hotărâre și răspundere și nimic mai mult.

Noi credem că numai cu ajutorul acestui fenomen originar poate fi înțeles și ceea ce se numește *istoricitatea omului*, căci numai omul trăește istoria. Și adevărul acesta devine nespus de clar în clipa în care noi comparăm viața în comunitatea omenească cu viața celorlalte făpturi. Poporul și statul sunt modurile cele mai excelente de realizare ale comunității omenești și despre acestea noi zicem că „*au istorie*” sau că „*sunt istorice*”. Dar noi mai vorbim și despre „statul” și „poporul” albinelor sau al furnicilor. Acestea sunt însă numai niște moduri impropri de exprimare tocmai,

pentru că statul sau poporul albinelor nu sunt istorice. În ce constă deosebirea între formele de viață ale animalelor, care trăiesc și ele în cirezi și între formele de viață ale oamenilor? Și ce face istoricitatea comunității omenești? Formele de viață ale vietăților de mai sus se realizează ori de câte ori sunt date condițiile de viață corespunzătoare. Ele se realizează mereu în acelaș chip, astăzi ca și acum o mie de ani și se va întâmpla și de astăzi încolo până în veșnicie acelaș lucru. Vieța animalelor păstrează mereu aceleași forme și acelaș conținut, pentru că acestea se află sub imperiul legii cauzalității. Istoria omenească conține însă un moment „creator” care face ca aici să nu se poată repeta niciodată acelaș fenomen sau întâmplare. În istoria vieții omenești avem de-a-face cu ceea ce Rieckert numește „unicitatea” întâmplării în istorie¹⁾ Ceea ce va deveni un popor, un stat sau un om nu se poate prevedea cu siguranță mai înainte. Tot ceea ce se poate presupune e, că aceștia vor deveni, aceea ce ei înșiși vor face din sine. Și aceasta din motivul că omul trăește în viitor, sau mai corect zis, că viitorul nu e pentru el o linie sigură de călătorit, ci viitorul vine în spre om ca ceva deschis, ca o mulțime nespuse de mare de posibilități, care se impun cu necesitate și-l silesc pe om la o alegere și la răspunsuri, așa dar la răspundere. De aceea drumul vieții omenești e un drum al hotărării, în sensul că adevărata viață e câștigată prin hotărârea pentru existență și prin libertatea de a se alege pe sine. Așa că ceea ce va deveni din viitor depinde de hotărârea insului, care alege din mulțimea posibilităților una, pe care o realizează și astfel o transformă într'o realitate istorică. Tot asemenea trăesc și popoarele și statele istoria lor, întrucât acestea prin faptele lor, prin formele lor de viață, prin viziunea lor despre viață și lume, prin realizările lor în lume își pierd sau își păstrează ființa, dănuiesc sau dispar.

¹⁾ Comp. H. Rieckert, Kulturwissenschaften und Naturwissenschaften 1926.

Istoria așa dar nu e ceea ce credea idealismul german — și în special Hegel — o evoluție a ideii transcendente care se realizează prin indivizi și popoare, nici evoluția proprie a spiritului obiectiv și nici „das Organon dessen sich das Absolute bedient, um zu sich selbst zu kommen” (unealta de care se servește Absolutul ca să revină iarăși la sine), ci momentul ei constitutiv îl formează viața în hotărâre și răspundere a insului. Momentul constitutiv al istoriei îl formează *viața personală a insului trăită în hotărâre și răspundere*. Desigur că și noi vorbim despre posibilitățile creatoare pe care le are omul, dar creator este omul numai ca persoană, și ca atare el nu e nedeterminat și nici atotputernic, ci, chiar creator fiind, omul rămâne mereu mărginit în sensul că el nu poate fugi din fața realității și a hotărării. Căci chiar și reținerea de a nu se hotări e tot o hotărâre. În faptul că omul nu se poate sustrage hotărării constă mărginirea acestuia. Înăuntrul acestor posibilități însă omul e liber. Și de aceea omul nu e creator decât în măsura în care el e mărginit și în dependență de realitate. Omul e creator numai întrucât el se știe chemat la o răspundere am putea spune absolută și întrucât el înțelege posibilitățile realității ca pe niște imperative necondiționate pentru care el se hotărăște cu toată ființa lui.

În acest fenomen original al existenței omenești se află aceea ce noi înțelegem când spunem, că omul e ființă spirituală, sau când vorbim despre o funcțiune creatoare a spiritului omnesc. Și ori unde se revelează această posibilitate creatoare, fie în năzuința după adevăr, sau în faptele politice, sau în creațiile artistice ea apare întotdeauna numai acolo unde omul e pus în fața unei hotărării necondiționate pentru a crea noi realități. Iar creațiile acestea nu sunt decât ceea ce obișnuit se numește „spirit obiectiv”.¹⁾ Aici e însă locul să arătăm că, noi facem totuși o mare deosebire între existența spirituală originală, ca existență

¹⁾ Sub „spirit obiectiv” se înțelege în filosofie totalitatea creațiilor spirituale produse de o comunitate.

spre necondiționat, și așa zisa „cultură spirituală”. Cea dintâi e viața în hotărîre, pe care omul o trăește numai în experiența personală a răspunderii necondiționate, cea de pe urmă e realitatea obiectivă ca produs al acestei experiențe și trăiri. Raportul dintre acestea e acela dintre obârșie și creatură, căci cultura spirituală e un produs al vieții personale a indivizilor. Și, îndată ce această cultură părăsește obârșia plămuitoare ea devine, printr'o faptă spirituală, o realitate care, ca mediu omenesc înconjurător, are o putere formativă excelentă. Iar formarea produsă de spiritul obiectiv sau, cum obișnuit se mai zice, de bunurile culturii se numește *cultivare spirituală*. Dar trebuie să se observe că „creșterea” aceasta spirituală e cu totul ceva deosebit de viața creatoare originară a omului. Creșterea spirituală despre care vorbiam mai sus se întâmplă pe planul formării organice și e numai o pregătire spre acea viață din adâncuri care se săvârșește în viața personală plină de riscul răspunderii. Abia prin această viață omul se ridică deasupra organicului, devenind o ființă spirituală. Și existența aceasta spirituală a omului se săvârșește în mii de moduri, chiar și în cele mai simple forme ale vieții omenești, așa dar nu numai în formele spirituale înalte sau în creațiile culturale. Se spune că: „spiritul suflă acolo unde el vrea”. Și spiritul suflă peste tot unde un om se știe în fața lui Dumnezeu și își îndeplinește datoria lui cu sfințenie, chiar dacă menirea acestui om e foarte umilă. Căci noi ne aflăm aici într'o sferă în care cultura înaltă și știința grea de carte n'au decât o însemnătate periferică. Noi ne aflăm în sfera spirituală originară, „unde se nasc în mod eminent sentimentele și activitățile omenești ca bunătate, iubire, credință, umilință, milă, durere, părere de rău și respect” cât și jertfelnicia vieții zilnice pentru comunitatea din care omul face parte. Toate acestea se găsesc și în viața omului simplu, în conflictele cotidiene ale acesteia, în durerile, mizeriile și isbânzile pe care le naște lupta grea a vieții în eroismul muncii pus în slujba poporului,

cât și în viața purtătorului de bunuri culturale. Și numai viața trăită pe acest plan îi dă omului — fiecărui om fără deosebire de clasă socială sau grad de cultivare — valoarea lui proprie. Păstorul cel bun e bun tocmai pentru că el se dăruiește cu toată ființa găsirii oii celei pierdute și pentru că își dăruiește chiar și viața pentru oile sale, așa dar pentru că acesta trăește cu răspundere. Demnitatea acestuia o constituie tăria în credința cu care el își poartă răspunderea pe umerii săi. Natural, o cultivare mai înaltă, o desvoltare mai desăvârșită a puterilor proprii dă omului o posibilitate mult mai mare și mai clară a răspunderii cât și o sferă mai largă de influență a acesteia. Dar numai dacă spațiul acesta e într'adevăr plin de răspundere cât și modul cum e purtată această răspundere hotărăște asupra demnității și a valorii omului. E adevărat că, din punct de vedere al însemnătății culturale, un lucrător cultivat se deosebește de altul care nu s'a bucurat de binefacerile științii și ale culturii dar își îndeplinește cu întreaga lui ființă datoriile lui de membru al comunității. Aceasta e însă o deosebire făcută din punctul de vedere al cultivării, care n'are nicio însemnătate pentru conținutul omenesc. Acest conținut se fundamentează pe jertfelnicia și credința cu care fiecare își îndeplinește în granițele sale chemarea comunității și deci a poporului. Și noi știm astăzi, că o cultivare înaltă aduce cu sine de cele mai multe ori primejdia mare a intelectualismului, care face ca omul să „cunoască” să „știe” datoriile și menirea lui, dar să nu mai „trăiască” aceste datorii, căci în sufletul celor cultivați se înrădăcinează credința că ei au, în existența lor privată și complet izolată, un plus față de cei incuți, interpretat ca un favor de a se eschiva dela datoriile și jertfelnicile pe cari le impune viața în comunitate.

Și, dacă noi ne întoarcem iarăși la problema raportului dintre educație și cultivare, credem că nu e greu să tragem acum următoarele concluzii.

Scopul educației nu poate fi decât să trezească în așa fel în copil conștiința răspun-

punderii încât acesta să trăiască în fiecare clipă această răspundere. Și de aceea, după noi, educație adevărată nu poate fi decât aceea care săvârșete această minune mare a trezirii răspunderii în conștiința și în viața individului. Ceeace deosibește pe om de animal și plantă e că cel dintâi trebuie să trăiască viața cu sens. Și a trăi cu sens însemnează a trăi cu răspundere. De aceea educația ca țintă a educatorului însemnează că acesta să conducă și să ajute vlăstarelor tinere în așa fel ca viața acestora să fie mișcată de seriozitatea cea mai adâncă a răspunderii în fața istoriei, a poporului și a lui Dumnezeu. Numai în clipa în care educatorul a realizat acest lucru, poate să aibă conștiința că și-a săvârșit lucrul său educativ. Altcumva toate opintirile lui vor rămâne în domeniul cultivării. Și, noi repetăm, cultivarea individului e cu totul altceva decât educarea acestuia. Cultivarea e o funcțiune organică a întregului vieții ca asimilare, integrare, formare de tipuri, mijlocirea conținuturilor, a formelor și a valorilor comunității generațiilor tinere și ca atare totodată desintegrarea și formarea indivizilor cari constituiesc aceste generații.

Desigur, dacă educația nu e decât devenirea spre răspundere și un ajutor pe care educatorul îl dă copilului, pentru ca acesta să trăească viața cu răspundere, noi n'am formulat cu aceasta decât o noțiune formală a educației, arătând ceea ce este educația. Acesta și este scopul ultim al științei educației. Dar dacă am pronunțat cuvântul răspundere atunci se pune întrebarea: pentru ce și cui să fim răspunzători. La această întrebare știința educației nu poate da nici un răspuns, căci aceasta nu poate lămuri decât structura și ființa educației. Întrebării de mai sus nu poate răspunde decât o altă instanță anume realitatea în care noi trăim; destinul istoric poporal în care e angrenată

existența noastră de o clipă. Realitatea în care ne-a așezat Dumnezeu ne arată care sunt rosturile noastre concrete și menirea noastră în mijlocul poporului nostru. Și realitatea noastră, credința noastră și destinul nostru e poporul nostru. Așa că aici înțelegerea aceea principală a educației devine — după conținutul ei — *educație poporală*.

Noi avem pretenția ca, prin noțiunea de mai sus, să arătăm sensul cel mai profund și cel mai adevărat al educației. Desigur se vorbește și până acum în aproape toate tratatele de pedagogie despre o „educație națională”. În fond această educație națională nu e altceva decât instrucțiune și cultivarea individului, ca mijlocirea concepției naționale despre viață, ca imprimarea unei atitudini care aparține ființial acestei concepții și cu formarea unui stil de viață propriu. Educația poporală e însă ceva mai mult decât această cultivare. Cultivarea în sens național, prin asimilarea bunurilor spirituale naționale, devine educație poporală abia acolo unde realitatea poporului e afirmată și trăită în răspundere din toată puterea inimii. Și cultivarea e necesară, căci fără o concepție comună, fără o formare după un sistem de valori, care să aibă valabilitate pentru toți membri aceleiași comunități, un popor nu poate trăi. Dar educatorul nu se poate mulțumii numai cu atât. Acesta nu se poate mulțumii să creeze numai fundamentele comune ale formării indivizilor, ci el trebuie să ridice această formare în dimensiunea răspunderii și a hotărârii. Căci educatorul nu e răspunzător în fața poporului numai direct, ci și indirect peste copii acestui popor, căroră educatorul trebuie nu numai să-i formeze și să-i integreze în viața organică și spirituală a poporului, ci să le ajute pentru ca aceștia să se ridice la răspundere poporală; la trăirea românității ca o îndatorire supremă față de Dumnezeu.

Pedagogia activistă

de **Dimitrie D. Roman.**

(Continuare).

Ordonarea mișcărilor corporale acum trebuie să se facă. Aci constă și greșala vechilor sisteme pedagogice, ce impuneau educația pentru orice individ, odată, și la vârste cu totul necorespunzătoare. O educație științifică însă nu poate fi decât aceea care ține seamă de legile dezvoltării naturale a indivizilor. A ajuta natura este adevăratul rost al unei educații raționale, nici decum însă, nu trebuie să-i punem piedici. Sau acest lucru nu se poate înfăptui numai între pereții școlii.

Iată justificarea cuvintelor lui Rein: „Se numără pe degete școlile între ai căror pereți nu răsună numai șgomotul vorbelor, ci unde se găesc locuri de joc, ateliere și grădini școlare.”¹⁾

3. Educația satisface două feluri de interese:

a) Interesul individual, făcând pe individ capabil de a putea exista, asimilându-și sursele de existență ale generațiilor înaintașe;

b) Interesul social, printr'o socializare metodică creînd din fiecare individ un bun cetățean.

Prin faptul că omul, prin necesitate organică trăește în societate, ale cărei impresii sunt foarte variate, a avut nevoie de creațiuni mai complicate, la cari nu putea răspunde reflexul sau instinctul.

Astfel s'a simțit trebuința creerii unei noi funcțiuni care să preîntâmpine „neprevăzutul” și acest ceva nou, a fost „conștiința”. Va să zică: însăși funcțiunea conștiinței, care e cea mai de preț achiziție a sufletului, se explică tot ca o funcțiune sociologică.²⁾ Cu ajutorul acestei conștiințe, omul nu mai e silit să sufere în mod pasiv influența acestui mediu. El anticipă aceste influențe câștigând față de ele o atitudine activă, fapt care la animalele inferioare se întâmplă tocmai invers. Nu însă toate impresiile omului sunt

transformate în expresii musculare, nu toate excitațiile în reacții, fapt care și mai mult separă pe om de animal, ajutându-l să stăpânească mediul într'o măsură destul de mare. Totuși ele sunt păstrate în suflet în stare potențială, revărsându-se în alte momente și dând activității omului caracterul spontaneității. Conștiința omenească se îndepărtează de automatismul animal, pentru a cuceri în acțiunile sale o adaptare ideală.

Toate aceste idealuri,¹⁾ nu sunt cătuși de puțin adaptări la lumea cea cunoscută a conștiinței, ci sunt adaptări la o lume ideală și necunoscută și cu toate acestea, spre ele a fost atrasă conștiința omului, în tot cursul dezvoltării sale.²⁾ Când explicația acestui ideal va veni, indiferent de unde; pedagogia se va folosi de ea pentru cultivarea idealului său. Numai atunci se va putea ști dacă chestiunea impunerii sau schimbării unui ideal va fi posibilă.

4. Teoria biogenetică în educație.

Individul recapitulează în decursul vieții sale fazele prin care a trecut umanitatea. În termeni biologici spus: „Ontogenia repetă filogenia”. Teoria a fost emisă de Heckel și reluată mai târziu de Dewey și Stanley-Hall. În pedagogie Herbart, dar mai cu seamă Ziller, au ținut seamă de această teorie. Deși ea nu ne explică multe din manifestările copilului, totuși ne convinge de ideia dinamismului vieții sufletești. De aci necesitatea ca ea să fie utilizată de pedagogie.

5. Concluzii.

Putem desprinde din cele relatate până acum următoarele: Orice individualitate are neapărată nevoie a se adapta la mediul fizic. Pentru aceasta e necesar a se lăsa individul să vie în contact cu tot ceace-l înconjoară, căci, cine s'ar putea lipsi de acestea când

¹⁾ Dr. Rein: Deutsche Schulerziehung, Bd. I. p. XI. cfm. I. C. Petrescu: Op. cit.

²⁾ C. R. Motru: Op. cit., pag. 58 și urm.

¹⁾ Al nemuririi, al frumosului, al adevărului, cel moral, etc.

²⁾ C. R. Motru: Elem. de metafizică, p. 285, 286.

e vorba de educație? Aceasta ar fi, ca și cum te-ai lipsi de lumina zilei, mulțumindu-te cu aceea a unei lumânări de ceară, zicea intelectualistul Herbart.¹⁾

În opera de educație e neapărată nevoie a se ține seama de aceste mijloace ce au menirea să organizeze corelațiile organice, neapărat necesare pentru formarea caracterului; ceace după Lay, formează cultura biologică a educației.

Formula lui Spencer, de adaptare la mediu se potrivește numai din punct de vedere zoologic, pentru animale, — Omul, din punct de vedere sociologic, nu se adaptează la mediu, ci-și adaptează însuși mediul, nevoilor sale. Aceasta formează însă numai partea materială a unei educații.

Prin traiul în societate, omul s'a câștigat conștiința. Deacea, dacă într'o educație s'ar nesocoti latura spirituală, acel sistem s'ar socoti cu totul neștiințific. O educație integrală se va face numai atunci când se va căuta a se împăca ambele laturi, ce sunt una ca alta de firești.

„În școala nouă, spune Dr. Leitz, nu e vorba de a desvolta numai inteligența sau memoria, ci mai mult încă; de a desvolta toate forțele, toate bunele înclinări dela natură ale copilului, pentru a face din el o ființă ale cărei părți să se armonizeze cât mai mult cu putință. În școala nouă nu e vorba de a învăța pe copil numai să citească, să știe să traducă din grecește sau latinește, ci să învețe vieață. Aceasta este idealul școalei noi, „mens sana, in corpore sano”.²⁾

În ceea ce privește teoria biogenetică în educație, rolul educatorului este acela de a modifica vieața individului în chip natural, în concordanță cu forțele sale naturale, ținând seamă că în fiecare din perioadele de dezvoltare ale copilului, sunt anumite interese pe primul plan al vieții sale, pentru ca educația să fie organică. Pregătirea pentru vieață a copilului, nu se face și nici nu s'ar putea ajunge la rezultate mulțumitoare, dacă am îndruma pașii educației după considerente

în afară de sufletul său. Cu cât educația face pe copil să trăiască în prezent, nu în viitor, cu atât e mai eficace pentru viitor.

Biologia deci, prin ajutorul ce ni-i dă poate să înlătore artificialitatea vechilor sisteme de educație, îndrumând spre adevărata educație, care este cea organică.

Inspirată de astfel de principii, pedagogia activistă, va reuși să ne dea o adevărată școală activă, care nu va fi o școală a cărții, ci o școală ce va pune în activitate toate forțele copilului, atât fizice, cât și spirituale, în așa fel, ca acești indivizi, să fie capabili de orice îndeletnicire, trăind în orice mediu. „Să trăiască, cum spune Rousseau:¹⁾ dacă va fi nevoie între ghețurile Islandei, sau pe stâncile fierbinți ale Maltei”.

VII. Școala veche — Școala nouă.

Datorită condiționărilor de care am vorbit în capitolul precedent, datorită deci tuturor determinantelor și condiționărilor acestui curent de cultură a trecutului și prezentului, putem desprinde din ceea ce e variat și eterogen, ceea ce e element natural și sănătos.

„Școala este un organism viu, care poate fi schimbat, ameliorat, regenerat, dar nu poate fi înlocuit de azi pe mâine prin ceva cu desăvârșire nou, așa cum s'ar înlocui o haină veche, sau o casă dărăpănată”.²⁾

Împotriva mecanizării educației, mecanizare ce continuă să crească pe individ după sisteme învechite, în contrazicere cu sistemele și idealurile sociale noi, s'au ridicat o seamă de pedagogi individualiști ca Ellen Key în „Le siecle de l'enfant”, Ludwig Gurlitt, Bonus, etc.

O practică săvârșită fără idei călăuzitoare, nu poate da roade decât întâmplător. De aceea educația nu poate fi lipsită de pedagogie, care a devenit azi ceva indispensabil. Pentru a deosebi mai bine școala veche de cea nouă, voi încerca o schițare a felului cum se prezintă această școală veche.

a) Este intelectualistă, prin faptul că neglijează voința, sentimentul, precum și morala;

¹⁾ Citat din Ufer: Introducere în ped. lui Herbart p. 75 cf. I. C. Petrescu, op. cit.

²⁾ I. C. Petrescu: Op. cit., pag. 97.

¹⁾ J. J. Rousseau: Emil. vol. I., pag. 48.

²⁾ G. G. Antonescu: în introducerea lucrării: „Școala activă” — I. C. Petrescu, pag. IV.

b) Nu respectă vârsta copilului, neținând seama că acest copil nu este un adult în miniatură, din care cauză s'a ajuns ca școala să devie o sperietoare;

c) Nu pregătește pentru viață, crescând pe elevi pentru o viață în abstract, reducând orice activitate la cea dintre cei patru pereți ai clasei;

d) Are o metodă pasivă prin faptul că ceea ce împărtășește elevilor este plecat sau din gura educatorului, sau din rândurile aride ale cărților.

„Această școală de carte, s'ar putea numi, spune Domnul I. C. Petrescu.¹⁾ Școală de vorbe, ea făcând apel la o singură forță spirituală, memoria! Bun înțeles, în acest caz, copilul pierde tot ceea ce este mai de preț, judecata limpede și activitatea creatoare.

„Sufletul copilului, ca și al omului matur, nu găsește satisfacția mai mare și îmbold pentru noi creații, decât prin propriile sale creații. Se poate spune după expresia unui pedagog,²⁾ că omul se simte crescând odată cu opera sa.

Mai dezastruoasă este însă această metodă în ceea ce privește morala, deoarece ea nu se poate nici acum pune în practică astfel.

Iată cum școala tradiționalistă, care deși își înscrisa ca scop formarea caracterelor, totuși prin această metodă pasivă, era departe de a-l ajunge. În direcție opusă cu această școală veche, a luat naștere așa numita Școală nouă, după unele țări, sau școală în aer liber în America și Germania, bazate pe principiul lui Rousseau, „Deschideți cartea naturii“. O altă școală este cea a lui Tolstoi, a libertății absolute, pe care a încercat s'o realizeze la Iasnaia Poliana; este însă tipul anarhic, prin faptul că rupe orice legătură cu trecutul, înlătură orice plan de studiu și distruge autoritatea. S'a mai ivit așa zis-a școală a muncii, a căror reprezentanți sunt Kerschensteiner și Pabst în Germania, iar în America John Dewey.

¹⁾ Op. cit.

²⁾ H. Kerp: Die Erziehung zur Tot zum Nationalen Lebenswerke, Breslau 1907, cf. I. C. Petrescu, Op. cit., pag. 16.

Scopul acestor școale este pregătirea în viață și pentru viață. „Vrem să educăm pe tineri pentru realitatea vieții; atunci trebuie să-i introducem în această viață, reală, să-i așezăm în mijlocul ei și atât pe cât este posibil să lăsăm să participe la aceasta cu simțurile și cu spiritele lor, cu întreaga voință și cu sentimentele lor“.¹⁾

Tendința de activitate își găsește întrebuintarea și satisfacția numai în munca productivă. Numai o astfel de muncă va putea aduce un profit real societății. Spre acest fel de educație își îndreaptă privirile Lay. Există o educație activă, o metodă activă, după cum și o pedagogie activistă. Raportul dintre acestea nu este decât cel dintre teoria și practica pedagogică. Ceea ce deosebește școala veche de cea nouă, este tocmai această metodă. Pentru acest fel de școală, munca este o adevărată metodă, pe când conceptul de muncă este impropriu întrebuintat, mai nimerit fiind cel de activitate.

VIII. Diferitele înțelesuri ale noțiunii de activitate.

1. Diferitele înțelesuri ale noț. de activitate.
2. Deosebirea între atitudinea activă și pasivă.
3. Activitatea liberă și silită.
4. Muncă și activitate.

Am arătat pe scurt caracterele așa zise-i „Școale noi“, în jurul căreia gravitează noțiunea de activitate. Să vedem acum care-i este înțelesul acestei noțiuni: Am găsit de cuviință pentru acest lucru, ca înainte de a intra în tratarea amănunțită a concepțiilor acestei pedagogii, că ar fi foarte nimerită o determinare mai deaproape a noțiunii de activitate, lucru ce ar contribui foarte mult la lărgirea înțelegerii problemelor.

Desigur, de activitate se poate vorbi în toate domeniile, științific, artistic, filosofic, literar, etc. Din punctul nostru de vedere, nu putem vorbi decât de o activitate psihică umană. Referindu-ne la acest fel de activitate, găsim că sufletul e capabil să o săvârșească în două forme. Una care se traduce în mișcările corpului și alta ce rămâne lo-

¹⁾ H. Kerp, Lebbenschule, v. I. p. 1. Leipzig, 1912.

calizată în suflet. Pentru pedagogie, această problemă a unității sau dualității acestei activități, interesează doar faptul că trebuie să se știe că ele există ca un fapt dat, de care trebuie să se țină seamă. Alții ca de exemplu psihofiziologii, ca și pedagogii, susțin că e o eroare deosebirea între una și alta, deoarece nu există activitatea corporală să nu producă transformări în cea psihică și invers. Demoor motivează aceasta prin următorul exemplu: Doi copii din mediul familiar, neajunși la școală, unul în vârstă de 9 luni, iar altul sub 7 ani: Suprafața creierului celui dintâiu e netedă, pe când a celui de al doilea, prezintă numeroase circumvoluțiuni, ce se datoresc în primul rând mișcărilor corporale care predomină vârsta. Desigur această chestiune e greșit interpretată. Există de fapt o legătură între activitatea musculară și cea psihică, această legătură nu ne îndreptățește să le identificăm. Activitatea psihică desigur că e pregătită de cea fizică. Fără exercitarea simțurilor nu putem avea intuiții, și fără de acestea nu se poate organiza viața sufletească mai superioară; o înlănțuire se înțelege există între ele, dar nu o identitate.¹⁾

În rezumat, de reținut deci:

Există două feluri de activități: una în care joacă un rol important mișcarea musculară, și alta care pulsează numai în interior.

Noțiunea de activitate în sensul larg la care ne referim astăzi, cuprinde deci atât activitate manuală, cât și spirituală.

Același sens apropiat l-ar putea avea și noțiunea de muncă, întrebuițată de unii autori. Totuși, credem că termenul de activitate este mai departe decât cel de muncă de sensul muncii manuale. Kerschensteiner, pentru a diferenția activitatea de ocupație și joc, stabilește dreptul criteriu noțiunea scopului, susținând că numai ceea ce are drept scop terminarea unei opere, se poate numi activitate sau muncă. După părerea lui, se neglijează însă spiritul. Ca dovadă că scopul

nu este un criteriu sigur pentru determinarea activității, este faptul că, cineva care se aruncă în mare cu scopul de-a se îneca, nu săvârșește o activitate. S'au mai ivit de asemenea numeroase teorii în direcția aceasta. O privire mai completă asupra domeniului muncii, ne-o face elevul cel mai bun al lui Gaudig Scheibner, în valoroasa sa operă asupra școlii active.

Analizând procesul activității, el găsește următoarele caracteristice:

1. Fixarea scopului.
2. Selecția mijloacelor de a realiza scopul.
3. Proiectarea unui plan.
4. Stabilirea diferitelor etape ale activității.
5. Conceperea rezultatului muncii și valorificarea lui.

2. Deosebirea între atitudinea activă și pasivă.

Două sunt punctele mai însemnate între aceste două feluri de atitudini:

a) Simțirea tensiunii pe care o dă intervenția voinței și atenției. Dealtfel Wund spunea: „Orice act de atenție este un act de voință”. Ceice se găsește într'o stare activă, se manifestă printr'o activă, prin o simțire de tensiune, de încordare a forțelor psihice în urmărirea unui scop. În starea de pasivitate, omul săvârșește mișcări al căror rost nu-l înțelege, impacă dorințele simțurilor ca și un sclav porunca stăpânului; se lasă purtat de valuri de idei ca o barcă fără cârmaci, totdeauna al tuturor și niciodată al său.

În această stare se găsesc popoarele sălbatice.

b) Un al doilea caracter al acestei atitudini este trebuința creației.

Spiritul activ e creator și productiv, pe când cel pasiv e receptiv și reproductiv.

Omul se naște cu înclinarea către creație proprie. Spiritul activ e stăpân pe cursul ideilor, cărora le dă direcția necesităților de soluționare a unei chestiuni. Provoacă asociații de idei mai bogate și mai variate, pe când un spirit pasiv din contră, e stăpânit de cursul ideilor.

¹⁾ I. C. Petrescu: Op. cit., pag. 158.

Din Confesiunile J. J. Rousseau

Era la intrarea în curte, pe stânga, o terasă unde ne duceam să stăm adesea după masă, dar care nu era umbrită. Pentru a-i da umbră, d-l Lambercier, hotărî să planteze acolo un nuc. Plantarea acestui pom se făcu cu mare solemnitate. Cei doi pensionari fură nașii, iar în timp ce se umplu groapa cu pământ, noi ținurăm pomul, fiecare cu câte o mână și cântarăm cântece de triumf. Făcurăm apoi pentru a-l uda, un bazin împrejurul lui. Udându-l în fiecare zi eu și vărul meu, ne întărirăm ideea, foarte naturală, că mai bine este să înfiți un arbore pe terasă, decât un steag pe redută. Hotărîrăm deci să ne procurăm această glorie, fără a o mai împărtași cu alții. Tăiarăm pentru acest scop trunchiul unei sălcii, și-l plantarăm pe terasă, la zece pași de nuc. Nu uitarăm de asemenea un bazin împrejurul arborelui nostru. Greutatea însă era să-l umplem, fiindcă apa venia de departe și nu ne lăsau s'o aducem cu găleata. Totuși ne trebuia neapărat pentru arborele nostru. Folosirăm tot felul de viclesuguri pentru a-i procura apa câteva zile și reușirăm bine. O văzurăm înmugurind și crescându-i frunzișurile pe care le măsuram de pe o oră pe alta, siguri fiind, că în curând vom sta la umbră, deși nu era mai înaltă de două palme.

Grija pentru salcia noastră ne ocupa tot timpul, distrăgându-ne dela alte ocupații, dela studii, din care cauză fuserăm mai strict supravegheați ca înainte.

Ne mai putând-o uda, eram disperați că salcia se va usca de secetă. În fine, nevoia, mama industrie, ne sugeră o invenție pentru a ne apăra arborele de o moarte sigură. Plănuirăm să facem un șanț pe sub pământ, prin care o parte din apa cu care era udat nucul să vie la salcie.

Această lucrare făcută cu mare grabă nu reuși dela început. Făcusem panta rău, încât apa nu se scurgea de loc. Pământul se surpa și astupa șanțul. Totul mergea rău. Nu ne descurajaram. Ne-am zis: „prin muncă totul este învins”. Mai săparăm deci

șanțul și bazinul, pentru a da scurgere apei. Tăiarăm scândurele înguste din funduri de cutii, puserăm unele pe fundul șanțului în lat și altele în formă de triunghiuri peste ele și făcurăm astfel un canal triunghiular pentru conducta noastră. Puserăm la intrarea canalului bețe cruciș și curmeziș care formând un fel de grilaj, opria mărul și pietrele, fără să împiedece scurgerea apei. Acoperirăm totul cu pământ bine bătătorit și așteptarăm cu fiori de speranță și teamă ora udatului. După o încordată așteptare, ora a sosit. D-l Lambercier veni ca de obicei să asiste la udat, iar noi tot timpul la spatele său, căutam să ascundem în dosul nostru salcia.

Abia fu vărsată prima găleată de apă în bazinul nucului și o văzurăm curgând în bazinul salciei. În acest moment pierdurăm răbdarea și dădurăm țipete de bucurie, ceea ce face ca D-l Lambercier care privia cu bucurie cum pământul dela rădăcina nucului sugera apa, să se întoarcă spre noi și să observe siretenia noastră.

Porunci îndată să i se aducă o casma, dete câteva lovituri canalului, scoase scândurile, le aruncă și strigând „un apeduct, un apeduct” dete încoace, dete încolo, lovituri nemiloase care parcă ne mergeau la inimă.

Intr'o clipă, scânduri, conductă, bazin, salcie, totul fu distrus, răsturnat fără ca în tot acest timp să fi fost pronunțate alte cuvinte decât „un apeduct, un apeduct”. S'ar crede că aventura a eșit rău pentru noi. O! nu! D-l Lambercier nu ne spuse nicio vorbă de dojană, nu se arată mânios și nu ne mai pomeni nimic. Il auzirăm chiar puțin timp după aceea, râzând cu hohot cu sora-sa, ba ce fu mai curios chiar și noi după ce trece primul moment de emoție fuseserăm mai puțin triști. Plantarăm în altă parte alt copac și amintindu-ne întâmplarea celui dintâiu tot repetam: „un apeduct, un apeduct”. Până atunci avusesem momente de mândrie mai rare; când mă credeam Aristide ori Brutus. Acum însă când putusem con-

strui un apeduct cu mâinile mele, când pușesem la întrecere un ciot de salcie cu un nuc, eram în culmea gloriei.

Ideea despre nuc și istorioara cu el, mi-a rămas și-mi revine așa des în minte, ca unul dintre cele mai plăcute proiecte ale călătoriei mele la Geneva. În 1754 era să mă duc la Bossey să revăd urmele jocurilor mele din copilărie și mai ales nucul care trebuia să aibă atunci o treime de secol. Dar am fost atât de turburat și atât de puțin stăpân pe mine însu-mi că n'am găsit momentul să-mi satisfac această dorință și sunt puține speranțe ca altă ocazie să mai renască pentru mine. Totuși dacă speranța am pierdut-o, dorința mi-a rămas vie în suflet că dacă m'aș întoarce în acele locuri și aș regăsi nucul scump, l'aș uda de astădată cu lacrimi.

Intors la Geneva am stat câțva timp la unchiul meu așteptând să văd ce va face cu mine. Fiindcă îl pregătia pe fiul său pentru geniu, trebuia să-i predea desemnul și „Elementele lui Euclide“. Invătam și eu cu el și prinsei gust mai ales pentru desen. Atunci se puse problema dacă mă voiu face ceasornicar sau preot. Mie îmi place mai mult să mă fac preot, găsind foarte plăcut lucru a predica. Dar venitul după averea moștenită dela mama, împărțit cu frate-meu, nu-mi ajungea pentru studii.

Cum vârsta la care eram nu mă zorea pentru această alegere, mai stătui la unchiul, pierzând timpul fără nicio ocupație. Unchiul, om de lume ca și tata, nu prea se lăsa subjugat de obligații și deci puțină grije avea de noi. Mătușa era o religioasă fanatică, care își petrecea timpul mai mult cetind psalmii decât supraveghind educația noastră. Ne dăduseră frâu liber de care însă noi nu abuzam. Mereu nedespărțiți eu și vărul Bernard, eram mulțumiți noi de noi și neavând nevoie de-a merge în societatea altor derbedei de seama noastră, am fost feriți de apucăturile imorale pe care le-am fi putut dobândi ușor în acest timp de libertate și inoccupazione. Și poate că greșesc spunând că n'aveam ocupație, fiindcă petrecerile noastre copilărești ne ocupau timpul, ne distrau și ne țineau în casă, încât nu

simțiam cătuși de puțin nevoia de-a merge pe stradă. Făceam colivii, fluere, tobe, căsuțe, canoniere, arcuri. Stricam lucrurile lui bietul „Tata-Mare“ care era ceasornicar, ca să facem și noi ceasuri, imitându-l. Preferam mai ales să mângălim hârtia cu tot felul de desenuri în culori.

Intr'o vreme veni la Geneva un comediant italian numit Gamba Corta. Ne dușerăm să-l vedem. Avea marionete. Făcărăm și noi marionete. Marionetele lui făceau comedii. Noi din lipsă de practică făceam înși-ne comedii în locul păpușilor și părinții noștri aveau răbdarea să ne asculte și să ne privească. Dar într'o zi unchiul Bernard, ceti în familie un discurs religios foarte frumos. Atât ne-a trebuit ca să lăsăm jocul marionetelor și să începem a compune discursuri religioase.

Aceste detalii nu sunt prea interesante, vreau însă să arăt că prima noastră educație a fost foarte solidă, căci acum deși dispuneam de timp și de noi înși-ne după plac, nu abuzam de aceste avantajii. Simțiam așa de puțin lipsa altor tovarăși că chiar când aveam ocazie să-i cunoaștem, îi neglijam. Mergând la plimbare, treceam pe lângă ei privindu-le jocurile, dar nu doriām cătuș de puțin să ne amestecăm cu ei. Prietenia noastră ne umplea atât de mult inimile, că ne era destul să fim împreună pentru a găsi în cele mai mărunte lucruri, mulțumire. Faptul că eram totdeauna împreună atrase atenția ștregarilor, mai ales că vărul-meu fiind foarte înalt și eu foarte scund, eram, vă închipuiți, ce pereche! Bernard cu figura lungă și slabă, cu tenul de măr copt, cu aerul posomorât, cu mersul legănat, provoca copiii să-și bată joc de el. În dialectul local îl porecliră ¹⁾ „Barnâ Bredanna“ și când ieșiam n'auziām în jurul nostru decât „Barnâ Bredanna“. El însă suferia această batjocură mai calm decât mine, care m'am supărat și m'am luat cu ei la bătae. Am fost însă bătut și derbedei tocmai asta căutau.

Bietul Bernard m'a sprijinit cât a putut dar fiind foarte slab, cu un pumn era răs-

¹⁾ Măgar împiedecat.

turnat. Deși dobândisem forță în pumni, în loc să potolesc pe ștregari i-am ațâțat așa de tare contra noastră, încât nu mai aveam curajul să ieșim, decât când eram în clasă, de teama de-a fi huliți și fugăriți de școlari. Aceste necazuri însă au fost curând uitate și pentru a fi un adevărat palatin nu-mi lipsia decât prietenia unei femei, dar avusei două.

Mă duceam din când în când să văd pe tata la Nijon, un orașel din provincia Vaud, unde se stabilise. Acolo tata era foarte iubit și fiul se resimția de această bunăvoință. Puținul timp cât stam cu el avea cine să mă răsfețe. O doamnă de Vulson, mai ales

mă mângăia mult și ca culme fata ei mă lua drept cavalier. Vă închipuiți ce însemna un cavalier de 11 ani, pe lângă o fată de 23. Dar aceste hoțoaice se simt foarte bine când pun păpușile cele mici înainte, pentru a ascunde pe cele mari, sau pentru a ispiți prin imaginea jocurilor pe care ele știu să le facă atât de atrăgătoare. Pentru mine care nu vedeam diferența între mine și ea, luai lucrul în serios. Mă legai din toată inima, sau mai bine zis din tot spiritul, căci nu eram îndrăgostit decât cu mintea, deși eram îndrăgostit la nebunie încât agitațiile, furiile, dădeau loc la scene, pe care văzându-le ai fi crăpat de răs.

E. Bardaș

Problemele eredității*)

Problema eredității este una din cele mai importante din punct de vedere psihologic. Copilul când se naște are o anumită constituție psiho-fiziologică. Ceea ce suntem noi, suntem în funcție de ereditate și nu putem eși din limitele eredității. Părinții au tendința de a lăsa copiilor moștenire caracterele sufletești generale și înăscute. Caracterele câștigate nu se transmit urmașilor. Asociaționiștii credeau în vechime că copilul se naște tabula rasa. La fel credeau și ideaționiștii. În urma cercetărilor genealogice s'a găsit că individul prezintă caractere înăscute în baza legii ereditare el va deveni ceea ce este. Pentru a cunoaște cât mai bine această problemă s'au făcut studii amănunțite asupra familiei Kali-Kek, iar profesorul Rudin făcând cercetări în massă a găsit că la 400 părinți 0,8% prezintă turburări mintale, iar restul sunt normali. S'a constatat apoi că ereditatea influențează individul. S'a găsit că un debil va da descendenți debili, anormali, criminali, deci se constată o stare patologică. Unul normal dă descendenți normali. Acesta este cazul familiei Kali-Kek. Cu cât înruđirea este mai mare cu atât asemănarea este mai pronunțată. Vedem că gemenii se ase-

mănă foarte mult și în special *univitelinii* proveniți din acelaș ovul, iar *bivitelinii* adică gemenii născuți întâmplător se aseamănă mai puțin. Ampretele digitale la univitelini sunt identice. Înălțimea la univitelini corespunde 90% și inteligența 95%. La bivitelini, înălțimea corespunde 50% și inteligența 58%. Intre frați inteligența și înălțimea corespund 45%, iar între copii și părinți 30%.

Ereditatea nu se poate schimba. Se spune că morții conduc pe cei vii. Doi indivizi născuți din aceeași părinți și în mediu diferit au caracterele aproape la fel, inteligența la fel, fiind tot de natură ereditară. Înălțimea este datorită eredității, indiferent de mediu și hrană, însă greutatea nu. Mediul are totuși un rol important actualizând individul, scoțând potențialitățile ereditare la iveală. Un individ cu ereditate bună trăind într'un mediu bun poate aduce un procent mare de realizare. Acelaș individ într'un mediu prost aduce un procent mic de realizare. Individul cu ereditate proastă pus într'un mediu bun poate aduce un oarecare procent de realizare; pus însă într'un mediu prost, nu poate realiza aproape nimic. O ereditate slabă câștigă $\frac{1}{1000}$; o ereditate bună

*) Însemnări dela cursurile de vară ale învățătorilor, ținute la Cluj în Iulie 1938. După conf. D-lui prof. Dr. S. Cupcea.

câștigă $\frac{50}{1000}$ și o ereditate foarte bună câștigă $\frac{200}{1000}$.

Educația în procesul ei caută să realizeze integral, adică cât mai mult posibil, din ceea ce a dat ereditatea. Educația desvoltă și altoește germeii de viață, aflați în copil și împiedecă desvoltarea însușirilor rele și dăunătoare vieții copilului. Vedem deci că desvoltarea omului e supusă celor trei factori: ereditatea, mediul și educația.

Insușirile ereditare se transmit prin nucleu ajutat de cromosomi, cari la rândul lor sunt formați din gene ipotetice. Sunt atâtea gene câte caracteristici are omul ex. culoarea ochilor, a părului, a pielii etc. Diferențierea indivizilor este vădită prin cele 16.377.036 posibilități de deosebire. Deci este exclus a se găsi pe glob doi indivizi identici. Legea lui Weisman susține prin diviziunea celulei ou, nașterea a două celule. Una care dă naștere celulelor sexuale ereditare și cari formează caracterul și alta celula care dă naștere celulelor umane sau *soma numită* și cari sunt în mai mare număr, formând corpul. Plasma germinativă a celulei rămâne nemuritoare prin transmitere la descendenți. S'a constatat că nu omul a progresat ci ereditatea umanității și biblioteca lui. Omenirea trebuie educată ca să nu rămână în stare de primitivitate. Progresul este determinat de perfecțiunea educației.

În ceea ce privește transmiterea caracterelor ereditare *Mendel* a constatat că există

un caracter dominant și unul recisiv care și el apare cândva. Un normal și un debil mintal dau un normal care la rândul lui dă trei normali și un debil mintal. Primul normal din cei trei, dă tot normal pe când cei doi normali ne dau trei normali și un debil. Debilul mintal dă numai debili. Această transmitere de caractere prin împreunarea unor indivizi deosebiți, se numește legea lui Mendel și nașterea hibrizilor. Debili se reproduc mai repede și mult mai mulți decât cei normali. În acest caz pentru a feri societatea de pericolul iminent, intervine *Eugenia* care oprește linia ereditară la cei debili pentru descendenți. Prin segregare elimină sau izolează pe cei debili dela reproducere. Societatea astăzi cunoscându-și rolul încurajează reproducerea celor cu ereditate bună. Debili mintali sunt cam 60% atinși de boala mintală numită *skizofenie*. Toate statele se îngrijesc și de soarta acestor anormali, internându-i în institute speciale, unde li se aplică tratamentul medical și ameliorându-le existența. Vedem că ereditatea este un factor intern care determină viața sufletească a individului și ea a fost studiată de cei mai vechi psihologi și continuă a fi un obiect important al studiului psihologic.

N. Hălmaclu

inv. Ocna-Sibiului

Bibliografie.

1. Jannel (Jeamel) Curs de biologie. Traducere de Pușcariu.
2. Marinescu. Ereditate și eugenie.

Aforisme

Esența noastră, — substanță mistică, — e în continuă sfășiere cu plumbul, pentru a-l prăfui și a-l ridica în slavă. Însă, sfășierea lor produce căldura care topește plumbul. Plumbul topit se transformă în otravă puternică: oxidul de plumb, — esență otravă.

Lacrimile nu conțenesc niciodată. Odată plângi nemulțumirea ta, altădată plângi aderența altora și'n alt timp, plângi când crezi c'ai fi fost o clipă fericit, ca să continui plângând după lacrimile bucuriei.

Unii copii, aduc părinților lor numai su-părări și necazuri. Probabil vreau să-și răz-bune nașterea lor.

Cinicul înțelept, e cel mai fin chirurg al sufletului.

Cea mai ingrată mamă, e pământul: ocro-tește cu aceeași iubire și florile și viermii.

Fuga din tine, nu-i altceva decât evadare din bestie, pe când locul rămas gol, se umple cu narcoză. Are și ea un rost; să adoarmă monstrul.

I. P. Tămășelu

VIATA CULTURALA SI NATIONALA A SATULUI

Imperativul momentului

Nouri negri și furtunoși de nesiguranță și neliniște internațională, ce se ridică năvalnic prin văzduhul bătrânei Europe, anunță o iminentă și îngrozitoare înclăștare între popoare; o apropiată și inevitabilă vărsare de sânge.

Trăim vremi în cari răsună puternic, ecoul glasului de apocalips.

Așteptăm, parcă să auzim, azi sau mâine, lătratul strident al mitralierei și bubuitul sinistru al tunului, anunțând deslănțuirea măcelului îngrozitor — ca, apoi să urmeze înclăștarea popoarelor în hora de sânge și foc, nerămânând în urmă decât duhul stăpânitor al morții.

În momentele acestea critice, când edificiul păcii este pe calea prăbușirii; când tratatele internaționale se prefac în minciuni și devin simple bucăți de hârtie; când violența, cu mare fast, primește pe frunte-i cununa apoteozei dându-i-se chiar și rangul de înalt principiu în opera de dreptate internațională, trebuie să ne întrebăm: care-i datoria noastră, imperioasă, ca: conducători, educatori etc. față de felul cum am înfrunța primejdiile viitorului cataclism, păstrând neștirbită integritatea teritorială?... Să „stăm cu mâinile în sân” și să credem în activitatea eficace a „Ligii Națiunilor” așa cum au crezut timp de 20 de ani pletora de guvernanți ce s’au perindat la cârma acestei țări, lăsând-o fără armamentul necesar?...

Dar, o țară nu-și poate menține existența actuală numai crezând în opera de pacificare perpetuă a forului dela Geneva: iar cei ce sunt datori să-i îndrepte pașii spre propășire,

să stea, mai departe, în unghiul unei condamnabile indiferențe.

Conducătorii unei națiuni au datoria de-a face să convergă toate forțele vitale și creatoare ale ei într’una singură: forța combativă.

Forța combativă este singura putere a unei țări care-i cheazășiuește conservarea și propășirea în concertul celorlalte popoare ale lumii.

Se observă și astăzi lupta aprigă dintre Ormuzd și Ahriman, simbolizată, în vremurile noastre, în principiul dreptului și al forței. Aceste principii sunt angajate într’o luptă pe viață și moarte. În jurul lor gravitează popoarele lumii împărțindu-se, deci, în două tabere: Una, dar și cea mai mare, pretinde că poartă în suflet cultul dreptului, al păcii, luptând, cu toate sacrificiile, pentru triumful lor fiind adunate în „Liga Națiunilor”; cealaltă luptă pentru triumful forței. Trăim în epoca când tot „forța primează dreptul”. Se pare că tot celei dintâiu îi se cuvine succesul.

Noi, Românii, trăim în cultul dreptului și al păcii înlăturând forța. Cu toate acestea facem apel și la această zeiță când este vorba de apărarea fruntariilor și intereselor noastre naționale. Vom adopta, deci, și „principiul ei, dar al forței ce stă pusă în slujba dreptului firesc și nu în al acelei egoiste și brutale, ce este pusă în serviciul de expansiune și de cucerire al unui bun străin.

Pentru apărarea și chezașia drepturilor noastre firești trebuie consolidată, până la maximum, forța combativă.

Trebuie, cu alte cuvinte, să respectăm, aplicând ad-literam un dicton latin care a fost

verificat dealungul tuturor veacurilor și se verifică și astăzi ca verosimil: „Si vis pacem, para belum“.

Această sarcină trebuie s'o țină pe umerii lor — după cum odinioară Atlas ținea pământul — cele două instituții de elită: Armata și școala.

În seama lor cade pregătirea elementelor ce au misiunea de apărare a patrimoniului național.

Armatei i se incumbă mai mult datoria unei pregătiri tehnico-materială; pe când școala își ia asupra-și răspunderea unei pregătiri spirituale, morale.

De știut este că, forța combativă a unei națiuni nu se poate considera după numărul tunurilor și al mitralierelor ci după aportul de forță morală pe care-l are această națiune în fața unui eventual războiu.

Această forță, care constă dintr'un curaj eroic și un viu entuziasm trezit de exaltarea sentimentului patriotic, are prioritatea și șansa de-a obține succesul în vârtejul unei lupte pentru apărarea drepturilor firești, considerându-se că $\frac{3}{4}$ din victorie îi se cuvine ei.

În altarul sfânt al școlii trebuie să se însuflească această forță de către modestele ei vestale — învățătorii.

Ei sunt aceia cari poartă facla desvoltării sentimentului patriotic; ei sunt acei cari trebuie să vegheze în templul sfânt al desvoltării conștiinței naționale — școala — ca să nu să stingă acest foc sacru și izbăvitor. Muncesc învățătorii cu râvnă și dragoste fiindcă își dau seama de sfânta lor misiune; muncesc fiindcă primesc înalte îndemnuri și vorbe calde dela cel mai mare străjer, învățător și pedagog: „Regele Culturii“. „Dacă soarta nu M'ar fi pus acolo unde sunt, aș fi fost

în mijlocul vostru. De aceea Eu, vorbindu-vă, nu vă vorbesc numai ca Rege, ci vă vorbesc ca învățător“.

Sunt cuvinte cari au toată puterea să îmbărbăteze și să entuziasmeze pe luminătorii neamului“ la munca uriașă a propășirii naționale.

Din mila pentru acest popor, al cărui trecut este stropit de lacrimile desnădejdei și suferinței, Providența Divină ne-a binecuvântat cu domnia unui al treilea Rege, profund cunoscător al problemelor naționale și veșnic preocupat de viitorul fericit al națiunii peste care i-a fost hărăzit de Domnul — ca să stăpânească.

Datorită unei intuiții clare și profunde a realității, cu care este în deajuns înzestrat; Regele Nostru nutrește supremul gând de a realiza coeziunea tuturor factorilor creatori ai acestui neam, pentru a-l ridica la cele mai înalte culmi ale culturii și civilizației omenești; nutrește marele Său gând de a metamorfoza sufletul acestei națiuni spre orizonturi mai divine, mai spirituale; caută a ridica elanul combativ al acestui popor pentru a-l avea pregătit în fața zilei celei mari care va veni: războiul pentru apărarea drepturilor naționale.

În fața acestei opere regale, de înaltă valoare națională, noi, învățătorii trebuie să ne închinăm; trebuie să punem în serviciul ei toate energiile noastre fizice și sufletești pentru realizarea ei; trebuie să facem zid compact, în jurul M. Sale, să-i jurăm credință, supunere și iubire căci și M. Sa ne iubește.

Trăiască Regele.

D. Vasilescu
Spring—Carpeni

† Octavian Sumea

Ce aspre legi prezidează uneori asupra destinului omenesc. Trebuie perspectiva de cutremur a morții, pentru ca brusc o anumită șgură să dispară și completa punere în lumină a unei valori, să răsară splendidă și pură în toată linia ei de medalie eternă.

Exact așa s'a întâmplat și cu Octavian Sumea, pătimășul de cultură, dascălul și doctorul satului Săcădate.

Octavian Sumea era rupt din sufletul și realitatea neamului său.

El și-a dăruit tot ce a avut mai bun și mai prețios pământului și neamului său. Și le-a dăruit larg și orbește măcinându-se, slărâmându-se zi de zi la datorie, ca la datorie să închidă ochii într'o eroică încleștare cu moartea, cu luciditatea, cu vieața.

Octavian Sumea dormind în casa eternă și rece a sicriului, zâmbește par'că nepăsător de cele întâmplate, colegilor, care au alergat să-și vadă colegul de clasă, tovarășul de suferințe, pentru ultima dată. Asociația sibiană a învățătorilor își trimite solia răsunătoare a corului în frunte cu bătrânul dascăl I. Tănase, să-i aducă ultimul salut colegului și vrednicului muncitor membru al ei.

Octavian Sumea făcea parte nu numai din asociația județiană ci din marele corp al dascălimii, chemând la ultimul salut și pe

reprezentanții revizoratului școlar Sibiu pe Dnii I. Tarcea și V. Posa, aducând recunoștința acelei instituții și imboldul spre muncă a celui dispărut.

Octavian Sumea moare la datorie pentru o credință și un avânt, pentru țară și rege, după cum propovăduia elevilor săi. Legiunea de străjeri și-a trimis salutul de recunoștință și regrete prin secretarul ei.

Bătrâna „Astră” își pleacă fruntea lăsând o lacrimă pe mormântul mult regretatului membru și păstrător al vechilor obiceiuri și datini străbune pe care Octavian Sumea a știut să le prețuiască și păstreze, prin reprezentantul ei M. Ranga.

Lacrimile se înșiră pe fețele colegilor prezenți dintre care numai 5 mai sunt de față din aceia cu care O. Sumea și-a petrecut anii tinereții pe băncile școalei. Adânci regrete aduce Dl M. Bibu din partea colegilor îndepărtați care nu au putut lua parte.

În pragul smălțuit de cerul plumburiu chemat parcă și el să jelească moartea acestui vrednic dascăl, colegii lui ingenunche la rugăciune, în fața mormântului:

Piatră intunecată, azil al pocăinței,
Unde omenești fumuri, ca fumuri pier
Unde eroii credinței
Au murit pentru neam, ca să trăiască 'n cer.

Iacob Constantin
inv. Sibiu.

Ai murit la datorie, Apostol al Neamului!

E toamnă târzie. Plouă.

Căruțele sosesc cu dascălii, purtătorii de cuvânt și de lumină, aducând cu ei toată munca depusă în ogorul școalei române.

O umbră voinică se zărește pornind cu pași grăbiți, spre școala din Avrig.

E dascălul Sumea din Săcădate, care pornind pe jos la conferința cercului cultural

din Avrig, din 4 Decembrie a. c., cade ca un erou la postul său de comandă.

E dascălul ce-și făcea de-acum ultimii pași spre școală, în zidurile căreia nu mai puțin de 35 ani de muncă, i-a închinat din cei 53 ani de vieață.

O dascăle înțelept și luminat.

Apostol, ce și în pragul morții ai uitat toate grijile familiei tale, numai școala n'ai uitat-o.

Sufletul tău mare și nobil, nu s'a putut ridica în rândurile dreptilor până ce grija școalei, n'ai lăsat-o în seama colegului tău, Ilie Bucur, dându-i această poruncă: „Ilie, libelul școalei e la mine, îngrijește de el, — eu mor”.

Ce zi fatală! Ce zi cu ursitoare, în care moartea n'frigurată il urmărea.

Purtat pe umeri de colegi și dus în casa unui creștin de lângă școală, poporul ce în clipa aceea ieșea dela biserică, i-a adus omagiul și recunoștința sa.

Fără suferinți prea mari, dar cu grija și privirea încă tot spre școală, fatalitatea celor 53 ani, de care ne povestea că n'au trecut-o nici părinții săi și el acum trebuie să moară,

sufletele părinților săi chemate în ajutor, sau coborât spre el, cruțându-i durerea, iar sufletul lui alături de ei, s'a ridicat spre Domnul.

Cu lumânări în mâini, dascălii sosesc. Din ochii lor nici o lacrimă nu poate picura, neputând a crede ca el să fi murit.

În casa unui creștin de lângă școală, jos pe podea, dascălul Sumea din Săcădate, își doarme de-acum somnul de veci.

Sărman Apostol, de care acum se leagă o biruință.

Memoria ta va fi deapauri neuitată în sufletele noastre.

E toamnă târzie cu ploaie.

Căruțele se reîntorc cu dascălii spre casă, purtând fiecare în sufletul lui, o rană adâncă.

Popa Oprea Aurel
învățător.

Pagina străjerilor.

Metoda Educației Străjerești

Din frământarea continuă a pedagogiei românești și după o îndelungată studiere pedagogică și școala românească pare că și-a găsit locul cel mai bun, metoda cea mai adecvată sufletului românesc de al educa și anume prin „*Noua metodă de educație străjerească*”.

Metoda străjerească este o metodă practică de educație bazată pe principii pedagogice. După cum toate metodele de educație au fost în funcție de curentele pedagogice mai importante, tot așa metoda de educație prin străjerie este rezultanta mișcării străjerești promovată de Marele Străjer M. S. Regele Carol II.

Studiată de aproape această metodă nouă găsim împletită în ea trei mari curente pedagogice și anume: *rigorismul*, *uniformismul* și *individualismul*. Individualismul a pornit dela J. J. Rousseau, continuatorii căruia au dus la exagerare acest curent așa cum a fost Tolstoi care trece în libertinism cerând elevul să fie călăuzit de soarele sfânt al liberalismului. La fel propagă E. Key care

proclamă pe copil *maiestate*. Nietzsche merge mai departe cerând formarea supra-omului.

Iată deci unde ajunge individualismul, care odată cu democratizarea școalei pierde foarte mult, deoarece educația în massă nesocotește individualismul și individualitatea.

Noțiunea „*Massă*” cunoaște un singur termen „*aproximativ*” punând individualitățile pe aceeași linie orizontală, condamnând pe ceice nu ajung această linie și pe ceice trec de ea. De aici am ajuns la alt curent numit al „*Uniformizării*” cum îl numește *DI I. Gabrea*.

Curentul uniformizării nu recunoaște nimic ca înăscut și nici anormalități.

Al treilea curent împletit în metoda străjerească este curentul „*Rigorist*”, care are ca reprezentant pe Paulsen, care caută să combată pe J. J. Rousseau spunând că omul se naște rău și numai educația îl face bun și educația numai aceea care este mai autoritară. Omul ca să fie bun societății trebuie să se supună legilor moralității și societății în care trăește.

Reflectând asupra acestor trei curente pedagogice găsim că Individualismul exagerat așa cum a fost propagat e dăunător individului deoarece urmărește desvoltarea maximă fără a ține seamă de elementul social desvoltând astfel egoismul.

Rigorismul distruge individualitatea și orice inițiativă. Uniformizarea la fel.

Străjeria înlătură toate aceste neajunsuri. Ea privește copilul așa cum este, nu este nici prea bun nici prea rău. Ea-i face educația *pentru colectivitate și prin colectivitate*. În cuib, prin cuib și pentru cuib. Rolul în cuib e distribuit după aptitudini. Deci nu face apel numai la elementul social ci și la cel individual. Disciplina nu este impusă ci consimțită. Este un fel de autodisciplină. Activismul are loc de frunte. Metoda întrebuințată de străjerie este cea pozitivă și nu

cea negativă. Constrângerea fără convingere duce la o supunere aparentă care garantează pentru un moment liniștea, dar periculoasă pentru evoluția lui morală (Antonescu G.)

Viața în cuib îl obligă să iasă din egoismul înăscut.

Moralitatea este indiscutabilă, prin citirea zilnică a bibliei și prin explicarea ei. Ea caută să-i câștige deprinderi morale, nu să le învețe din cărți. La fel Educația națională este pusă în triumphiul piramidei, Educația intelectuală ocupă loc de frunte.

Educația fizică la fel. Străjeria caută să pregătească tineretul din toate punctele de vedere pentru viața de mâine încadrat în societate.

Iacob Constantin.

învățător și secretar al Legiunii de străjeri din jud. Sibiu.

Pagina copiilor.

Din g. Pascoli:

Floarea Florilor

I. Aproapele.

— Și cine este aproapele meu ?

Și Iisus a răspuns și a zis: — A fost un om care scobora dela Ierusalim la Ierichon și a căzut el între tâlhari, cari l-au prădat și l-au bătut, apoi au plecat, lăsându-l pe jumătate mort.

Și din întâmplare un preot¹⁾ a venit pe acel drum, și l-a văzut și a trecut mai departe.

Și tot așa un levit,²⁾ trecând din întâmplare prin acel loc, a venit și l-a văzut și a trecut mai departe.

Iar un Samarinean³⁾ care se afla în călătorie, a venit la el, și văzându-l i s'a făcut milă; s'a apropiat și i-a legat rănilor, vâr-

I. Aproapele: din Ev. Luca, X, 29—37. Trad. de g. P. (autorul cărții F. F.).

^{1,2)} Preoții și leviții aveau, printre alte datorii și pe aceea de a ajuta pe cei căzuți în nenorocire.

³⁾ Dintre toți străinii, Samarinenii erau cei mai urțiți de Evrei.

sând deasupra untdelem și vin; și urcându-l pe catârul său, l-a dus la un han și a avut grije de el.

Și a doua zi ieșind, a scos doi dinari, i-a dat stăpânului hanului și i-a zis: „Aibi grije de el, și tot ce vei cheltui mai mult, îți voiu inapoia la întoarcerea mea”.

Care dar, din acești trei, îți pare să fi fost aproapele celui care a căzut între tâlhari ?

Și acela¹⁾ a răspuns: — Cel ce s'a purtat cu dragoste față de el.

Și Iisus i-a zis atunci: — Mergi și fă și tu la fel.

II. Bunicul.

A fost odată un bătrân care nu mai vedea, nu mai auzea, iar genunchii îi tremurau. Și când era la masă, nu putea ținea bine lingura și vărsa pe fața de masă ciorba, iar

¹⁾ Era un legiuitor, care l-a întrebat cu gând să-l ispitească.

II. Bunicul: Imitație după o poveste de Frații Grimm (scriitori germani).

uneori ea îi cădea chiar din gură. Și nevastei fiului său i se făcu greață dela o vreme; și chiar și fiului său. Astfel că în cele din urmă nu-l mai lăsară la masă cu dâșii. Sărmanul bătrân, trebuia să stea la colțul vetrui și mânca acolo, puțină ciorbă într'o strachină de pământ.

Intr'o zi, cum mâinile sale tremurau, tremurau, iată că strachina îi cade jos și se sparge în două trei bucăți. Să fi văzut atunci cuvinte de mustrare din partea norei! Bietul bătrân nu răspunse nimic, lăsă în jos capul și suspină. Ii cumpără un blid de lemn și îi ziseră: pe ăsta n'o să-l mai spargi.

Seara, fiul său și nora, văzură pe copilul lor jucându-se și silindu-se să adune la loc cioburile strachinei. „Ce faci aci?” — îi zise tatăl său. Lipesc strachina ca să am unde da de mâncare lui tata și mamei, când voiu fi mare.

Tatăl și mama se uitară unul la altul, apoi începând a plânge¹⁾; îl luară iar pe bunic la masă cu ei, și de atunci înainte se purtară bine cu el.

¹⁾ De ce au început să plângă! Cuvintele copilului i-au făcut să înțeleagă cât de mult trebuie să sufere cineva care primește răul tocmai dela cei pe cari îi iubește mai mult. Atunci au înțeles ei cât trebuia să sufere bietul bătrân.

III. Ori lup, ori butuc!...

Unul din aceia cari, când deschid gura lasă să le vorbească duhul și umflă orice lucru, povestea cum într'o dimineață foarte de vreme, trecând printr'un crâng, era să moară de frică întâlnind o haită de lupi cari treceau de douăzeci. — „Bun!” făcură atunci toți cei ce erau de față; ori erau, ori nu mai erau. Douăzeci de lupi în munții noștri? Nu sunt atâția în toată Italia! Lasă, lasă!

— „Acum am zis douăzeci așa numai, din întâmplare, dar doi sau trei, erau de bună seamă.” — „Cum o să fie doi sau trei? Ce, ești nebun? Trei lupi prin locurile noastre? S'ar fi auzit vorbindu-se; i-ar mai fi zărit cineva ori înainte, ori după; ar fi făcut vre-o pagubă!... — „O Doamne, cum luați și voi vorbele... Am zis așa, doi, trei: doi, trei, n'or fi fost, dar unul a fost și sunt sigur că era lup.” — Ei haide, haide, un lup aci în calea oamenilor cari nu conținesc deloc a trece încoace și 'ncolo! Cui îți închipui că vorbești? O fi fost vreun butuc.” — „Ori lup, ori butuc, una din două, că de văzut am văzut ceva.

III. Ori lup ori butuc. De Idelfonso Nieri.

Colind

*Pocnim din bici
Și clătinăm tilinci,
Pe drumuri vechi
Purtăm vestiri străvechi:
Din târg din Betleem
Flori dalbe v'aducem.*

*Pe drumuri mici
Plecăm sunând tilinci.
Ducând belșug
La toți cei dela plug,
Prin case de cătun
Mărind pe Domnul Bun,*

*Osanale
Inflorim în cale.
De sus, din rai
Am pogorit în geai
Tot binecuvântări,
Tot aur în cântări.*

Ion Apostol Popescu.

Cl. VII-a norm.

Piperuș Impărat.*)

A fost odată,
Ca niciodată.
A fost când a fost, că de n'ar fi fost,
Nici povestea, zău, nu mai avea rost,
Că eu, știți, nu-s decând poveștile,
Ci doar de când au pornit veștile,
Cari fac din fânțar ditai armăsar
Și-mi scot din căluș bun un biet măgar...
Și nu sunt, nici ca puiu'n găoace,
De când basmu'a dat a se coace,
Ci, mă credeți, d'o țâr mai încoace
De când prostu pe deșteptu face
Și ăsta trage greu prin glod trage...
Pe când mama pe cotlon mă năștea
Un cărd de povești pe drum imi trecea
Bătând din aripi, svâcnind din pene,
De-mi strângea lumea, buluc... măi nene...
Și mi-am prins și eu una de coadă
S'am tras-o binișor în ogradă
Și mi-am dat-o apoi la fâurar
D'a călit-o cu ceapă și mărar
Și mi-a pus și puțin usturoi,
Să se știe că-i de aci dela noi
Și mi-a bătut-o din baros bine,
Să'nvețe minte pe orișicine,
Că pe mine m'a învățat destul,
D'am ajuns ce sunt... sărac și fudul
Și rămas flămând, tot după cuptor,
Pe când atâția se'nfruptă de zor,
Și umblu pe jos și gol și desculț,
Pe când isteții stau toți în căruț
C'asa e, să știți, pe lumea asta,
Când nu vrei să stai s'ascuți nevasta
Care îți strigă, s'alergi dând din mâini,
Să nu te oprești, să jidări-ai câinii
Ci să fii darnic, lăsând din fugă
Câte un oscior de ros din glugă
Și să-ți vezi apoi, de ăl drum cu rost,
Să nu-ți pierzi vremea pe loc ca un prost,
Căutând mereu, puricele'n praf,
Și să te socoți, că ei fi vâtaf,
Vâtaf peste ei și peste șoareci...
Da pentru asta, trebuie cioareci
Și cămașe, să-ți bată pe pulpi,
Că minte... să stai, de haz să te rupi!...
He!..., da mă cam întinsei la vorbă
Și m'amestecai ardeiu în ciorbă,
În cămăși și țări la ăi oieri,
Azi în pijama, că doară-s boieri...
Da'rog, nu fie cu supărare,
Ascultați povestea mic și mare,
Să vedeți măriți boieri și calici,
Câți sunteți ochi și urechi azi aici,
Cum a ajuns moșicu'la teapă,
Legat colea de coadă la eapă,

Și purtat pe hățuș și prin crânguri
Să-i iasă din cap, secile fumuri
Că-i luat ginere de împărat,
El, doar un țigan de cer blestemat,
Curgându-i ăl muc, de scârbos croi,
După ochi și buze de roșii soi,
După case și mese bogate,
Uitând că-i ros de jeg și păcate
Și vrând să stea cu 'odă'n taină,
Fără să vezi că-i plin de țărână
Și să înșele răzând, ăl norod,
Ce căscând gura rămas-a... nerod.

He, a fost odată...

A fost odată, de mult de mult de tot, un împărat tare viteaz.

Acu, de viteaz ce era, i se duse vestea până hăt departe și toți se temeau de el. Îi ziceau Alb Impărat.

Și împăratul ăsta, a fost avut o fată tânără și frumoasă, o minune nu altceva.

Și, pe cât se dusesse duhu' de vitejia tatălui, mai mult se trâmbițase în toată lumea frumusețea fetei. Și veneau feciori de împărat din zările largi s'o ceară de soție și împăratul n'a fost vrând s'o dea, spunând răspicat la toți, că n'are fată de măritat.

Nu știa nimeni ce se gândea și ce aștepta el. Destul că dintr'asta i s'a tras supărare mare și moartea.

Că, să vezi ce s'a 'ntâmpat?

Pe cât de tânără și frumoasă era fata de împărat, pe atât era și de vrednică: dretica, cosea, țesea...

Acu, într'o dimineață, făcându-și ea patu', zărește pe pătură un bob de piper. Ridică ea atunci pătura și o scutură, dar când se uită, piperu nu căzuse.

Hurducă ea a doua oară pătura, da'bobul tot pe ea.

Dă cu mâna să-l arunce cât acolo, dar piperul să cadă, pace.

Se duce să-l arunce'n foc, da'când colo vede, că i se lipise de deget. De necaz îl băgă'n gură, îl mestecă și îl înghiți, să sfârșească odată cu el.

Și, dacă a'nghițit fata de împărat bobu' de piper, să vezi minune! Incepă să simtă așa greață, amețeli. Ce să fie, ce să fie? Spune ea întâmplarea, dar cine să crează? Chemă împăratul vraci, babe, nimic. Clătinau din cap și plecau dând împăratului de nțeleș că de, e fată mare și ca'r trebui s'o rostească la casa ei.

Mihail Lungeanu.

(Va urma).

*) Apare în volumul „Din țara lui Alb împărat”.

„Povestea vulpii și a catârului”

Vulpea mergând printr'o pădure întâlnește un catâr, de cari numai văzuse ea niciodată. Trăie o mare spaimă, și fugi. Și așa fugind întâlnește pe lup; și-i povestește cum întâlnește o fiară nouă, și nu-i știe numele. Lupul îi spune:

— Haide să mergem într'acolo!

Ajunseră la catâr. Lupului i se părură de asemeni o fiară nouă. Vulpea întreabă pe catâr de numele său.

— De bună seamă l-am uitat; însă dacă știi citi, eu îl am scris pe copita piciorului drept de dinapoi, răspunse catârul.

— Lasă-mă că nu știu citi; că multe aș

ști eu bucuros! Răspunse vulpea. Lupul se amestecă și el:

— Las'pe mine, că bine știu eu citi!

Catârul își arată piciorul drept așa încât cuiele potcoavei părea a avea litere.

-- Nu le văd bine. Răspunse lupul.

— Apropiete mai tare, zise catârul, că-s literele mici.

Lupul se aplecă mult și le privi mai de aproape. Catârul se smunci și-i trase una cu copita de-l omorî pe loc.

Atunci vulpea plecă zicând: Orice om care știe citi nu e deștept.

Tradusă din „Il Novelino”,

de I. Guția.

Știri și informațiuni

Sărbători fericite și vesele dorim tuturor sprijinitorilor, colaboratorilor, prietenilor și colegilor noștri. „Lucefărul”.

Breasla ziarștilor români din Ținutul Mureș

În ziua de 27 Noemvrie 1938, s'au adunat în sala prefecturii județului Sibiu, ziarștii români din ținutul Mureș pentru a se constitui, conform legii, în breaslă profesională.

Adunarea a fost prezidată de Dl I. Colfescu Delatorda, președintele Uniunii ziarștilor români din Transilvania și au luat parte la ea o mulțime de ziarști români din ținut

Dupăce s'au făcut verificările mandatelor, s'au celit și aprobat statutele, s'a trecut la alegerea comitetului de conducere.

În acest comitet au fost aleși cu unanimitate următorii membri: Petru Olariu, redactorul revistei noastre, ca președinte; Gheorghe Togan—Mediaș, vicepreședinte; Andrei Găvozdea—Sibiu, secretar general; Ioan Pavel—Sibiu, casier; Mircea Zaprațan—Sibiu, bibliotecar; N. C. Droc, administrator; iar membrii în comitet: Dr. Eugen Nicoară—Reghin; Oct. M. Dobrotă—Odorheiu; Roman Robu—Miercurea Ciucului; cenzori: Dr. Ioan Fruma—Sibiu, Const. Driva—Alba-Iulia și Grigore Ciorteș—Tg.-Mureș, Procesul verbal, actul constitutiv, statutele au fost încheiate și semnate în fața notarului public și s'au înaintat forurilor în drept pentru aprobare și acordarea personalității juridice.

O altă parte din ziarștii români, asociindu-se cu ziarștii minoritari au înființat o a doua breaslă, constituind un alt comitet de conducere în frunte cu directorul ziarului Acțiunea Dl I. Muntean ca președinte și Dr. Platner, vicepreședinte. Așa s'a ajuns că din ținutul Mureș s'au înaintat Ministerului Muncii spre aprobare acte de constituirea alor două bresle de ziarști, ceea ce e contrar legii.

Se va încerca deci contopirea celor două bresle într'una singură. În acest scop se va ține Duminică, 18 Decemvrie o mare adunare a ziarștilor din ținutul Mureș, în Sibiu. La aceasta încercare de unire, vor lua parte și Dnii Ștefan Vlădescu, președintele și Virgil Molin, secretarul general al Federației Generale a Presei din Provincie.

Dacă ne-am ținut de datorie să informăm pe cetitorii „Lucefărului”, despre frământările dintre ziarștii ținutului Mureș, o am făcut pentru a scoate în evidență și a face cunoscut două fenomene mult grăitoare: pe când, ziarștii români sibieni, — breslașii dela 27 Noemvrie 1938, oameni din toate categoriile sociale, — au dovedit prin votul lor o solidaritate surprinzătoare și impresionantă ca și care rar se poate întâlni și prin care s'au înălțat mult în fața colegilor din afară, pe atunci doi-trei mânători de condei din ogorul revistei „Lucefărul”, au trebuit să se împartă în două tabere adverse.

Atât...

Redacționale. Din cauză că a trebuit să ne conformăm noii legi de presă, am fost siliți să aparem iar neregulat în timpul din urmă. Până am obținut dela București datele necesare despre personalitatea juridică a Asociației Generale a Invățătorilor din România și până s'au îndeplinit toate formalitățile de rigoare, timpul a trecut, deci vrând-nevrând a trebuit să așteptăm.

Acum revista apare sub conducerea unui comitet legal constituit. Fiecare membru își are atribuțiile sale. Abonații vor ști cui să se adreseze în cauzele cari îi privesc, fără a mai fi trimiși dela un loc la altul.

TIPOGRAFIA

ȘI

PRIMA FABRICĂ ROMÂNĂ DE STAMPILE

OCT. B. VESTEMEAN

SIBIU, str. Tribunei 14

Primește comenzi pentru tot felul de IMPRIMATE, REGISTRE și STAMPILE din cauciuc

PREȚURI CONVENABILE

Fabrica de bomboane
„Astra Coop“
Sibiu

Mare asortiment în tot felul de produse zaharlate

BOMBOANE,
DESERTURI,
MĂRFURI DE
CRĂCIUN

Depozitul general de desfacere:
Institutul Național al
Cooperației
(Magazinul de Gros)

Sibiu

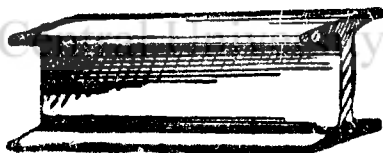
Piața Regele Ferdinand Nr. 8

Produse superioare - Prețuri convenabile

CIMENT

TRESTIE

Hârtie cu plută

GIPS

CUIE

Hârtie gudronată

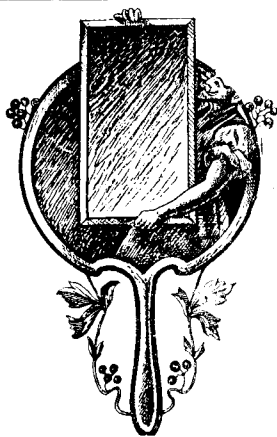
F E R E C Ă T U R I

Articole de casă și de bucatărie

Rudolf Friedsam

Fierărie

Sibiu, Piața Lemnelor 5 - Telefon 251 - Sucursala: Str. Oct. Goga 1

Prima tocilărie de
oglinzi și sticlă
din Sibiu

Francise Hartl

Strada Școalei de înot
Nr. 4

Cumpărături de Crăciun și în tot decursul anului se pot face la
magazinele

Toma Grecu

Pielărie

Str. Avram Iancu Nr. 5
Telefon 486 a

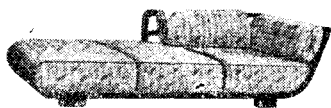
Coloniale

Strada Turnului Nr. 48
Telefon 488 a

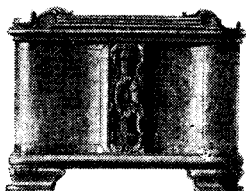
S I B I U

Sufragerii, Dormitoare, Bucătării, Dormeze,
Recamé, Saltele, Somiere

Vinde cu prețuri reduse

IULIU PFALZ

Magazin de Mobile și Atelier de
Tapiterie

Vânzare și în rate

Sibiu, strada Faurului Nr. 1

PHÖNIX

Marca

cea
bună

Săpunuri „Phönix” - Lumânări „Phönix”

PHÖNIX

Soc. an. pentru industrie, Fabrică de lumânări și săpun

Sibiu, strada Turnului 27.

RADIO 1939

Ultimele modele :

Imperial Stassfurter 5+2 Super.

Columbia Typ 30 3+2 Super.

R. C. A. 4+2 Super.

Emmerson Typ 207 4+2 Super.

Lei 9500.—

Radio popular = Lei 2500.—

Vizitați expoziția în localul Coop. de librărie

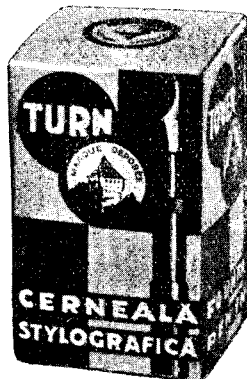
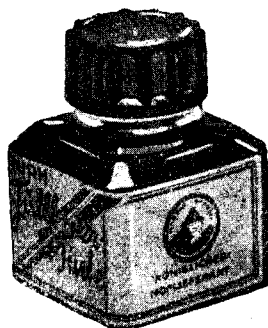
„Spiru Haret”

Sibiu, Strada Honterus Nr. 6

Prețuri ieftine.

Rate avantajoase.

Intrebuințați pentru **STILOURİ** numai
renumița cerneală **„TURNU”**

Depozit în perma-
nență la Librăria
„Spiru Haret”

Sibiu

Produsele fabr.
Chim. Tehn.

„Welline”

Sibiu

Subțire și totuși rezistent
distinge Doamna elegantă.

Ciorapi Areca conduce firma
CAROL BREITENSTEIN

Modă pt. Dame și Copii: Modă pt. Domni:
Piața Regele Ferdinand 17 || Str. Regina Maria Nr. 2

Agentura
I. Schikler
Sibiu, str. Târgului 5

Vinde avantajos:

Case mari, case mici
cu și fără prăvălii, lo-
turi pt. clădit,
vile, etc.

Hans Schuster

Sibiu

Piața Regele Ferdinand 19

Furnizorul învățătorilor.

Mare asortiment in tot felul
de stofe moderne pentru
domni și doamne.

Calități superioare!

Prețuri de concurență!

STOFE

in mare alegere, diferite calități
până la cele mai **superioare**

Pentru: **Paltoane, costume, gală,**
sport, voiaj, pardesie —
pentru vânătoare și uniforme
precum și furnituri pt. croitori
găsiți foarte convenabil la:

TEXCOM

Sibiu, Str. Regina Maria Nr. 5

Telefon 341

Produse ale renumitelor fabrici
de postav și stofe de modă

Gromen & Herbert, s.A., Sibiu

Aprovizionați-vă cu tot ce vă trebuie
dela

COOPERATIVA DE CONSUM
„Andrei Bârseanu“

SIBIU

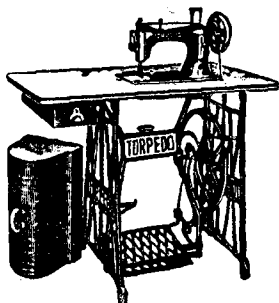
Secția de coloniale: Str. Regina
Maria 30. Vinde tot felul de mărfuri de
coloniale, delicatose, lichioruri, vinuri
renumite de Odobești și Cotnari, de cea
mai bună calitate și cu prețurile cele mai
convenabile.

Filiale: Strada Vasile Lupu Nr. 40
Strada Fuss (Lebu) Nr. 29

Secția Stofe, manufactură și
bumbac: Piața Regele Ferdinand 22.

Bine asortat cu tot felul de stofe pentru
Dame și Domni, precum și un bogat asor-
timent de stofe țărănești, bumbace ieftine,
manufactură de cea mai bună calitate.

Depozit de sare en gros: Strada
Avram Iancu 22.

Mașini de cusut „TORPEDO“

Fabricat
HAID & NEU

furnizează:

Departamentul Mașinilor

al reu. agricole săsești din Transilvania

Sibiu, str. Sării 22 — Tel. 100

MAȘINI de gătit MODERNE

dela Lei 2200 — în sus

Sobe de încălzit marca

„ZEPHIR“

Articole de casă și bucătărie
găsiți în mare alegere la:

HERMANN KAIGAN

Sibiu, Piața Huet

*Incălțăminte modernă
și de calitate*

cu prețuri convenabile numai la:

„Carmen“

Sibiu

Strada Regina Maria Nr. 17

Aparate de **RADIO** mărei mondiale

Philips - Körting - Hornyphon - Ingelen etc.

găsiți foarte convenabil în rate lunare la **Magazinul de specialitate**

ELECTRO-RADIO

 (Ing. V. Diebold)

Sibiu, str. Regina Maria 59 — Telefon 186 (Palatul Prima Ardeleană)

Expoziție în permanență. *///* **Instalațiuni.**

Instalați-vă **GAZ METAN**

combustibilul cel mai igienic și cel mai ieftin,
pentru încălzit, gătit, călcat, spălat, baie, etc.

Gazul metan este atributul de
progres și de confort modern.

Cereți gratuit prospecte și broșuri

Societatea Națională de Gaz Metan S.A.R.

Distribuția - Sibiu - Str. Regina Maria Nr. 7

Telefon 540 și 558

Sumarul:

Literatură și Artă.

Sus în slava cerului	<i>I. Albescu</i>
Colindă de Ajun	<i>Ion Hămbășan</i>
În genunchi	<i>I. P. Tămășelu</i>
Dascălul, poezie	<i>Ion Hămbășan</i>
Aschii din suflet	<i>Georgius Mihai Popescu</i>
Din suflet de toamnă	<i>Prof. Gh. I. Manițu</i>
Noemvrie, poezie	<i>Trad. I. V. Spiridon</i>

Învățământ — Educație.

Metoda Decroly	<i>I. Burducea, rev. șc.</i>
Educație și cultivare	<i>Dr. Nic. Balcă</i>
Pedagogia activistă	<i>Dimitrie D. Roman</i>
Din Confesiunile J. J. Rousseau	<i>E. Bardaș</i>
Problemele eredității	<i>N. Hălmăciu</i>

Vieța culturală și națională a satului

Imperativul momentului	<i>D. Vasilescu-Spring</i>
----------------------------------	----------------------------

Oameni și fapte.

† Octavian Sumea	<i>Iacob Constantin</i>
Ai murit la datorie	<i>Popa Oprea Aurel</i>

Pagina „Străjerului“.

Metoda Educației Străjerești	<i>Iacob Constantin</i>
--	-------------------------

Pagina copiilor.

Floarea Florilor	<i>Trad. de Eugen Tănase</i>
Colind	<i>Ion Apostol Popescu,</i> <i>cl. VII-a norm.</i>
Piperuș împărat	<i>Mihail Lungeanu</i>
Povestea vulpii și a catărului	<i>Trad. de I. Guță</i>

Informațiuni.

Breșla ziaristilor români din Ținutul Mureș. — Redacționale.